

Jaarverslag 2023

≡
inhoud

Stichting Bibliotheek Rotterdam

www.bibliotheek.rotterdam.nl

de Bibliotheek
Rotterdam

Inleiding
Verslag Raad van Toezicht
1. Missielijnen
1.1 Voorschools taalplezier
1.2 Taalplezier voor de jeugd
1.3 Taalvaardigheid, digitale geletterdheid en leesmotivatie voor jongeren
1.4 Persoonlijke ontwikkeling van jongeren
1.5 Kunst en Cultuur, Opinie en Debat
1.6 Ontwikkelhuis basisvaardigheden
1.7 Collectie en Kennisdeling
1.8 Informatiepunt / Sociaal Netwerk
2. Bedrijfsvoering
2.1 HRM
2.2 Finance & Control
2.3 Marketing & Communicatie
2.4 ICT
2.5 Facilitair Management
3. Financiële gang van zaken in 2023
3.1 Uitvoering van het financiële beleid
3.2 Resultaat exclusief niet-terugkerende baten en lasten
3.3 Exploitatieresultaat
3.4 Risicoparagraaf
3.5 Governance
3.6 Begroting 2024

4. Jaarrekening 2023
Balans per 31 december 2023
Staat van baten en lasten 2023
Kasstroomoverzicht
Grondslagen
Toelichting op de balans per 31 december 2023
Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen
Toelichting op de staat van baten en lasten 2023
WNT-verantwoording 2023
Overzicht verbonden partijen
Goedkeuring bestuur en Raad van Toezicht
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant
Bijlagen
Prestatieafspraken met de gemeente
Gegevens over de rechtspersoon

Voor Rotterdammers. Door Rotterdammers. Met Rotterdammers.

De bibliotheek Rotterdam is een ontmoetingsplek voor iedereen. Een plek waar mensen graag zijn en plezier hebben. En een plek waar steun en inspiratie gevonden kan worden om mee te kunnen doen in de Rotterdamse samenleving. In mijn eerste jaar als directeur-bestuurder heb ik de bibliotheek in al zijn facetten in geuren en kleuren mogen ervaren. De vele inspirerende gesprekken, leerzame ervaringen en nieuwe inzichten geven mij veel energie om de bibliotheek samen met de medewerkers voor, door en met Rotterdammers de toekomst in te loodsen.

In het afgelopen jaar zijn er door de bibliotheek flink wat stappen gezet. Vele kleine stappen met grote impact. En enkele grote stappen waarvan de mooie resultaten zich in de toekomst zullen aftekenen. In dit jaarverslag brengen we het jaar 2023 voor u in beeld. We staan stil bij mijlpalen, geleerde lessen en nieuwe wegen die zijn bewandeld en werpen een blik op de nabije toekomst.

Een mooi voorbeeld van zo'n kleine stap zijn de Taalcafés. Het is prachtig om te zien dat deze zoveel positieve impact kunnen hebben in een mensenleven. Als het gaat om het voorsorteren op de toekomst spreekt het project 'Vernieuwing Centrale Bibliotheek' natuurlijk tot de verbeelding. Om met elkaar de bibliotheek van de toekomst vorm te geven is fascinerend, waarbij de reis ernaartoe minstens zo belangrijk is als het eindresultaat.

■ Alice Vlaanderen
Directeur-bestuurder

Ik neem u graag in vogelvlucht mee langs een aantal mooie resultaten en plannen.

Onze aanwezigheid in de wijken wordt almaar beter. Met de toekenning van rijksmiddelen, de zgn Spukmiddelen, kunnen we nu ook in Beverwaard en West een vestiging openen en onze locaties in Charlois en Het Lage Land versterken. Een enorme blijk van waardering en bewijs van het belang van een bibliotheek in de stad kwam van de Rotterdamse gemeenteraad die in juni 2023 unaniem instemde met het toekennen van een investeringskrediet voor de vernieuwing van de Centrale bibliotheek en ons tijdelijke onderkomen aan de Librijesteeg.

Het jaar 2023 was ook een jaar met een vol programmaboekje. Bijzondere initiatieven voor, door én met Rotterdammers zagen het licht. Met 'Verhalen van de Stad' gaven we levensverhalen een podium die gewoonlijk niet of nauwelijks gehoord worden. En met het 'Vliegend Tapijt' verbonden we samen met Women Connected vrouwen aan elkaar met een gemeenschappelijke passie die van elkaar leerden en ervaringen en levensverhalen uitwisselden, uitmondend in een prachtige tentoonstellingen.

We waren er ook voor specifieke groepen Rotterdammers. In de hal van de Centrale Bibliotheek dansten senioren vol overgave op de klanken van vrolijke

muziek. Kinderen namen tijdens de Kinderboekenweek de bibliotheek over. Jongeren organiseerden hun eigen programma op vrijdagavond. En de interesse in schaken groeit nog steeds bij jong en oud. Met het onderwijs is de connectie verder geïntensiveerd: we waren op 170 scholen actief. Vele vrijwilligers hielpen kinderen uit groep 7 met begrijpend lezen. Vluchtelingen die in onze stad kwamen wonen, ontvingen een gratis bibliotheekabonnement of zoals staatssecretaris Uslu het verwoordde: “Een abonnement op de hele wereld.”

En dan waren er nog een paar hoogtepunten die ons jaar extra kleur gaven. In april 2023 was Rotterdam gaststad voor Koningsdag. Samen met de gemeente realiseerden we in de Centrale Bibliotheek het persentrum. In augustus was Nederland gastland voor het World Library & Information Congress met Ahoy als

middelpunt. Namens het Nationaal Comité lieten we bezoekers uit alle delen van de bibliotheekwereld kennismaken met onze stad.

Onze unieke Erasmuscollectie en de beeldcollectie Atlas van Stolk ontvingen een officiële erkenning van UNESCO Memory of the World. Dat wij als bibliotheek verantwoordelijk zijn voor de instandhouding van dit cultureel erfgoed, is iets om trots op te zijn.

Ik wil de leden van de Raad van Toezicht bedanken voor hun oprechte betrokkenheid en steun. Het is fijn om een kritische vriend te hebben die met ons meedenkt en ons scherp houdt. Ik wil in het bijzonder stilstaan bij de persoon en inzet van voorzitter Hans Kamps die ons in juli onverwacht ontviel. Ik heb grote waardering voor alles wat hij voor onze bibliotheek heeft betekend.

We bevinden ons in een betekenisvolle tijd. We weten vele stadgenoten te bereiken, beroeren en in beweging

te brengen. De energie die hierbij vrijkomt inspireert ons om de toekomst nog mooier te maken. Een bibliotheek moet een reflectie zijn van de maatschappij en is alleen al om die reden nooit af. We staan dan ook open voor nieuwe kansen en blijven onszelf continu verbeteren.

We zijn dus flink in beweging en dat zal in het nieuwe jaar niet anders zijn. Het staat of valt met de inzet en betrokkenheid van vele mensen. Ik bedank alle collega's, vrijwilligers en natuurlijk ook voormalig directeur-bestuurder Theo Kemperman voor hun waardevolle bijdrage. Met elkaar maken we onze missie waar: een bibliotheek voor, door en met Rotterdammers.

Verslag Raad van Toezicht

Het jaar 2023 hebben wij als raad van toezicht ervaren als opbouwend en koersbepalend. Het was een jaar waarin de organisatie, dag-in-dag-uit en vol overgave, werkte aan het realiseren van haar missie voor alle Rotterdammers. Parallel hieraan werd gereflecteerd en richting gekozen voor de aankomende beleidsplanperiode. Vanuit onze positie als toezichthouder- maximaal betrokken met maximale distantie- zagen wij een instelling die zich zowel lokaal als internationaal inzette voor het uitdragen van de kernwaarden van de bibliotheek: toegankelijk, nabij en betrouwbaar voor iedereen.

De raad van toezicht is middels haar reguliere vergaderingen, auditcommissie en remuneratie-commissie steeds adequaat voorzien van informatie. De Vernieuwing van de Centrale Bibliotheek behoefde frequente tussentijdse afstemming, in lijn met de fasering van dit project: van schetsontwerp tot voorlopig ontwerp, inclusief de langlopende overeenkomsten en verplichtingen die dit omvangrijke dossier met zich meebrengt. Onze raad blijft deze ontwikkelingen nauwlettend volgen.

Behalve de reguliere vergaderingen heeft de raad zich ingezet voor de werving van twee nieuwe leden op de kennisprofielen Onderwijs en Boekenbranche.

Na het vervullen van de twee termijnen door Bas

Savenije en Robert Fens werden zij-na een openbare wervingsprocedure- opgevolgd door Arthur Schellekens en Diane Middelkoop. Tot de zomer van 2023 was Hans Kamps onze gewaardeerde voorzitter. Het was voor de raad een grote schok dat hij door ziekte werd getroffen en ons plotseling ontviel. Via dit verslag staan wij nogmaals stil bij zijn altijd vreugdevolle betrokkenheid bij de bibliotheek en kijken daar met dankbaarheid op terug. Zijn opvolging zal in 2024 zijn beslag krijgen.

In 2022 was al gestart met de zoektocht naar een opvolger van pensionerend directeur-bestuurder Theo Kemperman, die voor zijn rol als bruggenbouwer door het College van Burgemeester en Wethouders de stadspenning 'De Rotterdammert' ontving. Met als basis de Code Governance Cultuur, de Code Diversiteit & Inclusie en de Code Fair Practice werd een zorgvuldig wervingsproces doorlopen. Onze nieuwe directeur werd gevonden in Alice Vlaanderen die vanaf 1 november ook het roer als bestuurder overnam en een vernieuwende koers voor de toekomst uitzette in het Meerjarenbeleidsplan 2025-2028.

In de komende jaren streeft de organisatie ernaar om nog meer positieve impact te maken op en mét Rotterdammers. De raad ervaart in het bijzonder de toekenning van de Unesco-status aan de twee erfgoedcollecties en de toevoeging van de VoorleesExpress, de

Atlas Van Stolk en de nieuwe vestigingen als kansen om dat doel te bereiken. Wij bedanken alle medewerkers, vrijwilligers en de ondernemingsraad voor hun tomeloze inzet en toewijding en kijken met vertrouwen naar de toekomst.

Annemijn Crince le Roy- van Munster van Heuven
Waarnemend voorzitter

In 2023 bestond de raad – in wisselende samenstelling – uit:

Bas Savenije
Robert Fens
Hans Kamps
Annemijn Crince le Roy- van Munster van Heuven
Karina Raaijmakers
Lisette Tanis
Nadia Barquioua
Diane Middelkoop
Arthur Schellekens

1. Missielijnen

Het werken vanuit acht verschillende missielijnen heeft ons het afgelopen jaar in staat gesteld heel gericht activiteiten te ontwikkelen voor specifieke doelgroepen, de resultaten nauwgezet te volgen en op basis van onze bevindingen verbeteringen door te voeren of nieuwe initiatieven uit te werken. In onderstaande paragrafen beschrijven we per missielijn wat we in 2023 hebben gepresteerd. Binnen elke missielijn zijn medewerkers met elkaar verantwoordelijk voor het ontwikkelen van ideeën, de uitvoering van plannen, het aangaan en onderhouden van samenwerkingen en het organiseren van activiteiten. Dit alles binnen de overkoepelende doelstellingen van Bibliotheek Rotterdam.

Onze acht missielijnen:

1. Voorschools taalplezier
2. Taalplezier voor de jeugd
3. Taalvaardigheid, digitale geletterdheid en leesmotivatie voor jongeren
4. Persoonlijke ontwikkeling van jongeren
5. Kunst en cultuur, opinie en debat
6. Ontwikkelhuis basisvaardigheden
7. Collectie en kennisdeling
8. Informatiepunt / sociaal netwerk

1.1 Voorschools taalplezier

Ouders motiveren om aan hun jonge kinderen voor te lezen en met hen spelenderwijs te oefenen in taal- en digitale vaardigheden.

Context

Voor jonge kinderen zijn praten, speelse interactie en voorlezen belangrijke manieren om de taal te leren. Ze leggen hiermee een basis voor hun toekomst. Ouders en verzorgers kunnen zorgen dat kinderen in aanraking komen met taal, interactie, voorlezen en media, vaak spelenderwijs. Een deel van de ouders, met name de minder taalvaardige, is hier echter niet voldoende van op de hoogte of weet niet goed hoe dit aan te pakken. Hierdoor stagneert de taal- en leesontwikkeling van veel kinderen voordat zij naar school gaan.

Belofte

We zorgen voor maatwerk en plegen de juiste interventies. Op de juiste plaats en op het juiste tijdstip. Door de inzet, activiteiten en samenwerking van deskundige medewerkers, stagiairs en vrijwilligers – en samen met ouders – brengen we verandering tot stand.

Het jaar in beeld

★ Mooie samenwerkingen

De LetterLiedFiets

Op diverse locaties in de stad hebben we de handen ineengestoken met enthousiaste partners als het creatieve netwerk SKVR en Sportbedrijf Rotterdam. De LetterLiedFiets bleek een goed vehikel om de jonge doelgroep te bereiken. Daar waar de fiets stopt, ontstaat een grappige interactieve voorstelling voor kinderen van 0-6 jaar. De kracht zit 'm in de combinatie

van voorlezen en zingen en muziek maken. Die muzikale component bevordert het leesplezier en de taalverwerking enorm.

BiebExpress

In Delfshaven en Feijenoord werkten we nauw samen met de VoorleesExpress. Binnen het samenwerkingsverband BiebExpress zorgen we er samen voor dat voorlezen thuis en in de bibliotheek meer met elkaar worden verbonden. In beide gebieden willen we laagtaalvaardige ouders bij de bibliotheek betrekken. Die samenwerking zal naar verwachting alleen nog maar hechter worden. In het najaar van 2023 werd bekend dat de VoorleesExpress in 2024 overgaat naar Bibliotheek Rotterdam.

Communities bouwen

In alle regio's zijn fysieke communities ontstaan van ouders met jonge kinderen. We zien de eerste kleuters uit de missielijn Voorschools taalplezier op natuurlijke wijze doorstromen naar activiteiten van de missielijn Taalplezier voor de jeugd. Omdat ouders en kinderen al bekend zijn met de bibliotheek, de medewerkers en de activiteiten, is de drempel laag. En dat is natuurlijk een goede zaak. Ook gebruiken we online communities als Biebstart 010 op Facebook om in contact te blijven met de doelgroep.

Een ontmoetingsplek

We willen dat de bibliotheek een fijne plek is, waar plezier vooropstaat. Ook voor ouders met jonge kinderen. Met kleine ingrepen maken we de bibliotheek voor hen een aantrekkelijke en gastvrije omgeving. Veel aandacht gaat uit naar de vindbaarheid van materialen. Zodra zij binnen de bibliotheek hun weg weten te

vinden, voelen ze zich immers ook veel meer thuis.

★ Het jaar in cijfers

- In 2023 hebben we in **16 bibliotheken wekelijks voorgelezen**, in de Centrale Bibliotheek zelfs op dagelijkse basis. Dat is meer dan beoogd, mede dankzij de enthousiaste bijdrage van vrijwilligers.
- Een medewerker van de bibliotheek ging wekelijks als BoekStart-coach met ouders in gesprek over taalontwikkeling en voorlezen. Deze gesprekken vonden plaats op **15 locaties van het Centrum voor Jeugd en Gezin**.
- Op **9 plekken in de stad** organiseerden we maandelijks ouder-kind bijeenkomsten.
- Het aantal **deelnemers aan fysieke activiteiten bedroeg 9.400**, dit waren er 2.400 meer dan vorig jaar.
- We hebben dit jaar **41 peuterscholen ondersteund** met voorlichting, advies en hulpmiddelen.
- We zijn op **5 nieuwe locaties gestart met BoekStart**.
- Op **3 dagverblijven en 2 peuterscholen** van Kiddoozz zetten we ons in om voorlezen in de kinderopvang te versterken en het voorleesplezier te vergroten.
- Het percentage van de 0 tot 3-jarigen dat in 2023 via BoekStart-lid werd bedraagt **36% van het aantal geboortes in Rotterdam** in de betreffende geboortejaren.

1.2 Taalplezier voor de jeugd

Rotterdamse kinderen stimuleren om met plezier en op een speelse manier bezig te zijn met de ontwikkeling van de essentiële basisvaardigheden.

Context

Veel ouders hebben zelf niet de kennis en vaardigheden om hun kinderen in hun taalontwikkeling te begeleiden, te stimuleren of te ondersteunen. De kans is groot dat daardoor de ontwikkeling van deze kinderen stagneert en dat ze later onvoldoende zijn toegerust om volwaardig deel te nemen aan te maatschappij.

Belofte

Kinderen die in aanraking komen met taal, lezen, digitale media, kunst en cultuur bezitten meer essentiële basisvaardigheden voor hun toekomst. Door kinderen en hun ouders hierbij te ondersteunen, bevorderen we gelijke kansen. Met activiteiten op scholen, in bibliotheekvestigingen en in de stad dragen we bij aan de ontwikkeling van essentiële basisvaardigheden.

Het jaar in beeld

⊛ Bijzondere activiteiten

Kinderboekenweek

De activiteiten bij grote landelijke en lokale campagnes trokken veel aandacht, met als hoogtepunt de Kinderboekenweek dat in 2023 het thema 'Bij mij thuis' had. In alle vestigingen organiseerden we activiteiten rondom dit thema.

Bekendmaking winnaars Kinderjury

Een mooie mijlpaal was de landelijke bekendmaking van de winnaars van de Kinderjury die voor het eerst bij ons in huis plaatsvond. Alle genomineerde schrijvers waren aanwezig en via een livestream konden schoolklassen uit het hele land meekijken.

Nationale Voorleeswedstrijd

Nadat we eerder al vier voorrondes van de Nationale Voorleeswedstrijd hadden georganiseerd, waren we in mei host van de provinciale finale. In deze jaarlijkse wedstrijd onder leerlingen van groep 7 en 8 strijden de winnaars van elke provincie uiteindelijk om de landelijke titel Voorleeskampioen.

In verbinding met de jeugd

In alle vestigingen van Bibliotheek Rotterdam wisten onze medewerkers het taalplezier onder de jeugd te vergroten. Zo konden ouders en kinderen bij hun bezoek aan de bibliotheek rekenen op toegesneden informatie en adviezen. Ook ging er veel aandacht uit naar het aantrekkelijk presenteren van de jeugdcollectie en verzorgden we inspirerende rondleidingen voor kinderen van basisscholen. Vanuit al onze vestigingen organiseerden we aansprekende jeugdactiviteiten. Zo lieten we in ons Bibliotheektheater magische verhalen tot leven komen.

⊛ Het jaar in cijfers

- In 2023 organiseerden we zelfstandig en in samenwerking met partners in totaal **159 jeugdactiviteiten** waarmee we in totaal ruim **14.000 deelnemers** wisten te bereiken.
- De terugkerende activiteit **Boekplezier heeft 115 keer** plaatsgevonden, er waren zo'n **820 deelnemers**. Tijdens Boekplezier gaan kinderen op woensdagmiddag in de bibliotheek aan de slag met een activiteit in hetzelfde thema als het voorgelezen verhaal.
- Het **Jeugdvakantiepaspoort** was met ruim **5.000 bezoekers** opnieuw een zeer goed bezochte activiteit.
- Voor het schooljaar 2022-2023 sloten we **145 jaarcontracten af met scholen** uit het primair onderwijs. Zo hebben we voor professionals in het onderwijs de cursus Open Boek, verdiepingscursussen en teamtrainingen georganiseerd. Ook boden we de professionals advies, ondersteuning en lesprogramma's om het lezen onder leerlingen te bevorderen.
- Met onze leescollecties en promotiemateriaal rondom landelijke campagnes wisten we vorig jaar **35.898 leerlingen** uit het primair onderwijs te bereiken.

1.3 Taalvaardigheid, digitale geletterdheid en leesmotivatie voor jongeren

Jongeren motiveren om te lezen en ze taal- en digitale vaardigheden bijbrengen.

Context

Veel jongeren verlaten het voortgezet onderwijs (vo) en middelbaar beroepsonderwijs (mbo) met een taalachterstand. Zij hebben moeite met het begrijpen, gebruiken en evalueren van tekst. Dit beperkt hen niet alleen in het bereiken van hun doelen, maar ook in hun vermogen om deel te nemen aan de maatschappij. Het aantal minder geletterde jongeren stijgt nog altijd, wat hun kansen verlaagt en risico's vergroot. Binnen het onderwijs moeten aandacht voor en kennis van digitale geletterdheid vanzelfsprekend zijn. Media(wijsheid) en technologie zijn immers onderdeel van de maatschappij.

Belofte

In ons streven naar meer taalvaardigheid onder jongeren zijn naast de jongeren zelf ook hun docenten een belangrijke doelgroep. Docenten staan intensief met jongeren in contact. Zij kunnen hun invloed aanwenden om leerlingen in aanraking te laten komen met lezen en laag geletterdheid voorkomen. Met name docenten die geen taal doceren zijn weinig bezig met het geven van talig onderwijs. Hen willen we inspireren om de lessen anders vorm te geven. Door onze interventie ervaren docenten dat het geven van talig onderwijs en het gebruiken van fictie en (verhalende) non-fictie een verrijking is en geen extra belasting. Deze inspirerende werkvormen werken bovendien motiverender voor de jongeren dan lessen uit methodeboeken.

Het jaar in beeld

★ Plezier in lezen

De bibliotheek op school

Met dBos - de bibliotheek op school – zijn we in 2023 gegroeid van vier naar negen scholen in het voortgezet onderwijs. Deze flinke stijging toont aan dat er steeds meer belangstelling komt vanuit scholen om jongeren te stimuleren om te lezen. Nieuw binnen onze belangrijkste doelgroep het vmbo is de deelname van een praktijkschool. En ook met de deelname van havo/vwo school hebben we een primeur. Omdat het niveau en de problematiek hier anders is dan bijvoorbeeld op het vmbo, vraagt dit om een andere programmering.

De beste voorlezer van de brugklas

Het animo voor de voorleeswedstrijd Read2Me! voor brugklassers was vorig jaar groot. Aan onze regionale voorronde namen in de afgelopen jaren 5 tot 7 scholen deel. In 2023 waren dit 12 scholen en hebben we het evenement niet één, maar twee keer georganiseerd. Ieder jaar strijden brugklassers door het hele land om de titel beste voorlezer van de brugklas. De landelijke voorleeswedstrijd kent drie voorrondes en een finale, waarin jongeren uit het voortgezet onderwijs elkaar fragmenten uit jeugdboeken voorlezen.

Boekenweek (voor Jongeren)

In samenwerking met scholengemeenschap Zadkine hebben we vorig jaar twee evenementen georganiseerd rond de landelijke Boekenweek in maart en de Boekenweek voor jongeren in september. Leerlingen konden meerdere inspirerende workshops rondom taal bijwonen.

★ Jezelf uitdrukken in taal

Maak plaats voor mij

Om jongeren te stimuleren creatief te zijn met taal boden we in 2023 in Maakplaats010 in de Centrale Bibliotheek een gecombineerde taal- en maakworkshop aan. Deelnemers maakten eerst spelenderwijs kennis met het schrijven van een haiku: een Japanse vorm van poëzie. Daarna konden ze hun tekstuele creatie met plakplastic op een tas drukken. Aan het einde van de dag gingen de jongeren vol trots met een opvallend en uniek kunstwerk naar huis. Een ervaring rijker en vol inspiratie om vanuit taal mooie dingen te creëren.

Je eigen boek schrijven

De E-book Challenge voor het primair onderwijs is sinds vorig jaar ook beschikbaar voor de brugklas van het voortgezet onderwijs. Het is de ultieme manier om jongeren te stimuleren met schrijven aan de slag te gaan. Binnen de challenge schrijven ze een eigen verhaal, voegen ze zelf ook illustraties toe en zetten ze dit om in een e-book. Zo maken ze kennis met drie aspecten van het maken van een e-book: **schrijven**, **illustreren** en **coderen**. De E-book Challenge bevat een volledig lesprogramma inclusief leerkrachtenhandleiding en juryhandleiding.

★ Docenten inspireren en trainen

De drempel verlagen

Het is onze missie om docenten te stimuleren taal een belangrijke plek te geven in hun lessen. Als je altijd gewend bent om je lessen op een bepaalde manier vorm te geven, is het lastig om dit te veranderen. In een speciale training voor docententeams uit de onderbouw leerden we de docenten hoe ze van lezen

in de klas een leuk, inspirerend en effectieve activiteit kunnen maken. Het leidt niet alleen tot meer plezier voor leerlingen en docenten maar is ook nog eens vele malen succesvoller. Door ze dat zelf te laten ervaren, verlagen we de drempel om het zelf te gaan doen.

Inkijkje in de wereld van taal

We willen docenten prikkelen om zelf met taal aan de slag te gaan. Samen met collega's van de missielijn 'kunst en cultuur, opinie en debat' hebben we een gevarieerd programma samengesteld. De kracht van taal stond centraal. Docenten konden deelnemen aan korte, verdiepende workshops over allerlei onderwerpen. Zo kregen ze een kijkje in de erfgoedcollectie van de bibliotheek, maakten ze kennis met de Erasmus Experience en leerden we ze de fijne kneepjes van het beeldkraken in de unieke beeldcollectie van de Atlas van Stolk: het verhaal van de Nederlandse geschiedenis van nul tot nu.

⊛ Het jaar in cijfers

- Dat de landelijke voorleeswedstrijd Read2Me! binnen de scholen echt leeft, laat de enorme toename in het organiseren van eigen voorrondes zien. In 2023 hielden **81 klassen** eigen voorrondes om een schoolwinnaar aan te wijzen. Een groei van 41 klassen ten opzichte van het vorige schooljaar.
- In 2023 kende Maakplaats010 een aanzienlijke toename in zowel activiteiten als deelnemers. Maar liefst **1.724 deelnemers** woonden de bijna **180 verschillende activiteiten** bij. Een opmerkelijke stijging vergeleken met de 700 deelnemers in 2022.

1.4 Persoonlijke ontwikkeling van jongeren

Kansen voor jongeren vergroten door hun ontwikkeling te stimuleren: met, voor en door jongeren.

Context

Rotterdam is een stad met relatief grote sociale ongelijkheid en ongelijke kansen voor jongeren op de arbeidsmarkt. Onvoldoende taalvaardigheid speelt hierbij een rol. Maar ook ongelijke toegang tot studie-faciliteiten en ondersteuning bij talentontwikkeling en zelfontplooiing spelen mee.

Belofte

Rotterdamse jongeren zijn kwetsbaar en hebben vaker schulden dan kinderen in andere plaatsen in Nederland. We bieden jongeren een plek waar ze zicht hebben op mogelijkheden en zich verder kunnen ontwikkelen als kritisch en volwassen mens. We werken samen met partners uit de stad of regio en met de jongeren zelf. In de Centrale Bibliotheek en de vestiging Zuidplein organiseren we speciale programma's gericht op persoonlijke ontwikkeling en taalvaardigheid. Deze plekken zijn voor de jongeren een proeftuin voor ontwikkeling.

Het jaar in beeld

Langdurige samenwerkingen

Talentontwikkeling en zelfontplooiing

In 2023 hebben we bestaande samenwerkingen voortgezet en daar waar mogelijk ook uitgebreid. Met onze partners NUL TEEN ART (beeldend kunst platform), Zuidplein Lounge (open podium met Theater Zuidplein), Panah Studio (creatief platform bekend van With the FAM en Sister's Kitchen), Poetry Circle 010 (spoken word talentontwikkeling), Helden Herberg (role playing voor jongeren), Quardin (muziek en ondernemerschap trajecten).

Met en door jongeren

Ook in 2023 verwelkomden we zeven stagiaires (zes van het mbo Sociaal Werk, één van het hbo). Deze studerende jongeren dragen bij aan het creëren van een dynamische praktijkleerplek voor jongeren. We maken steeds meer een beweging naar co-creatie: we stimuleren de Rotterdamse jongeren om zelf aan het stuur te zitten en zich duurzaam aan de bibliotheek te verbinden. Medewerkers van de bibliotheek krijgen zo meer een begeleidende en faciliterende rol. Deze nieuwe aanpak opent deuren, steeds meer jongeren weten ons te vinden.

Blik op de toekomst

Met het zicht op het nieuwe meerjarenbeleidsplan van de Bibliotheek Rotterdam hebben we ook naar de toekomst gekeken. Welke ontwikkelingen zien we? Hoe kunnen we ons nog beter met de jongeren verbinden? Welke nieuwe wegen kunnen we inslaan? Samen met onze partners willen we ons verder professionaliseren.

Wat we aan activiteiten ontwikkelen is één kant van de medaille, wat we met die activiteiten bereiken verdient meer aandacht. Met impactmanagement willen we grip krijgen op de kern van onze activiteiten. En dus is het meten van onze impact een belangrijke volgende stap.

Communities bouwen

In 2023 hebben we een start gemaakt met het jongerenplatform. In samenwerking met stagiaires van Social Work van het Albeda College hebben we met de inzet van TikTok en de bestaande Instagram kanalen onze communicatie met Rotterdamse jongeren een nieuwe impuls gegeven. De intensivering van social media brengt ons dichterbij de wereld van jongeren. Zo verloopt de uitwisseling van informatie veel sneller. We zijn ook facilitator voor bestaande communities die moeite hebben met het vinden van een plek elders in de stad. Door die kruisbestuiving zien we meer verscheidenheid aan activiteiten, zoals tentoonstellingen, debatten, films en open podia.

Het jaar in cijfers

- Meer dan **10.000 jongeren** namen deel aan een van de vele programma's.
- Deelnemers **waardeerden de programma's met een 9 gemiddeld**, wat gezien de hoeveelheid en verscheidenheid aan activiteiten een bijzonder goed resultaat is.

1.5 Kunst en cultuur, opinie en debat

Het bieden van een laagdrempelige manier om in contact te komen met kunst, cultuur, opinie en debat vanuit verschillende perspectieven en achtergronden.

Context

Kunst en cultuur zijn een uitgelezen manier om mensen te inspireren, zich te laten verwonderen en ze te informeren over maatschappelijke thema's. Veel stadbewoners komen hier echter niet mee in aanraking, zij weten de weg naar de reguliere kunst- en cultuurinstellingen niet te vinden. Deze Rotterdammers willen we verleiden meer aandacht te hebben voor kunst en cultuur en het geschreven en gesproken woord.

Belofte

Door Rotterdammers in contact te brengen met kunst en cultuur, stimuleren we dat ze met elkaar in gesprek gaan over cultuur en actuele maatschappelijke thema's. Aan de basis van onze programmering staan de verhalen van de stad en de persoonlijke verhalen van haar inwoners. Zo bereiken we dat stadbewoners zich hierin herkennen. En dat geeft hen het gevoel dat ze gezien en gehoord worden.

Het jaar in beeld

★ Inspirerende samenwerkingen

Bij de ontwikkeling van de programma's werken we intensief samen met Rotterdamse culturele partners en instellingen. Met elkaar stellen we een afwisselend en inspirerend aanbod samen. Op die manier weten we een diverse doelgroep te bereiken. Ook in 2023 konden

we met rondleidingen achter de schermen, exposities, festivals, en series in de wijkvestigingen vele Rotterdammers verwelkomen. Door de drempel te verlagen, brengen we kunst en cultuur dichterbij de mensen toe.

★ Culturele succesnummers

Vliegend Tapijt

Een succesnummer in 2023 was het programma Vliegend Tapijt. Een activiteit die tot stand kwam in samenwerking met Women Connected, het grootste podiumkunstennetwerk voor en door vrouwen in Rotterdam. Op zeven verschillende locaties vonden kunstworkshops plaats, waar vrouwen van diverse achtergronden gezamenlijk een kunstwerk creëerden en tegelijkertijd hun verhalen met elkaar deelden. Het eindresultaat van deze workshops was te bewonderen in een eindejaarsexpositie in de centrale hal van de bibliotheek.

Verhalen van de Stad

Een ander in het oog springend programma was Verhalen van de Stad. Als je wilt begrijpen waarom Rotterdam is zoals ze is, moet je het verleden kennen van de mensen die er wonen. Tien gastcollectioneers met een link naar de koloniale geschiedenis of het slavernijverleden deelden hun verhaal via een zelf samengestelde collectie in de centrale hal van de bibliotheek, met daaromheen een passend programma-aanbod. Een van deze verhalen van de stad was de expositie 'Snesie' over de onbekende en verzwegen geschiedenis van Chinezen in Suriname.

Opinies en debat stimuleren

Samen met partners organiseerden we ook in 2023 vele gesprekken en debatten. In Living Library lieten we samen met Theater Zuidplein mensen met elkaar in gesprek gaan over vooroordelen. Tijdens de vijftiende editie van de Rotterdamse Stadsoudermer gingen ondernemers met elkaar in gesprek over 'Sociaal Ondernemen'. Het televisieprogramma Tegenlicht brengt elke aflevering nieuwe ideeën en trends binnen de wereld van politiek, economie, maatschappij, technologie en wetenschap. Tijdens Tegenlicht Meet-ups in de bibliotheek bekeken bezoekers eerst met elkaar de aflevering en gingen ze daarna met elkaar in gesprek over het onderwerp.

Kunst en cultuur in de centrale hal

De hal van de Centrale Bibliotheek is bij uitstek geschikt voor exposities en grotere evenementen. In 2023 brachten we samen met de Pauluskerk de tentoonstelling Present: indringende portretten over de dromen en levenskracht van bezoekers van de kerk. Tijdens de expositie van het Architectuur Instituut Rotterdam (AIR) konden bezoekers stemmen voor de Rotterdamse Architectuur Prijs 2023. In mei vond de Klerenweek plaats met speciale aandacht voor duurzaamheid en de negatieve aspecten van de fast fashion industrie. Samen met de Kledingbank organiseerden we workshops, lezingen, films, een modeshow en een tweedehandskledingmarkt. Tijdens het hardloopevent Urban Trail ontdekten deelnemers Nederlandse steden op een andere manier. In Rotterdam kregen we vorig jaar meer dan zeventienhonderd stadgenoten op de been. Hun route liep zelfs dwars door de bibliotheek heen.

Acht stadsgedichten

Begin 2023 werd Elfie Tromp benoemd tot Rotterdamse stadsdichter 2023/24. Zij schreef dit jaar acht stadsgedichten, onder andere over het bombardement van Rotterdam, het schietincident bij Erasmus MC en de onthulling van Moments Contained: het nieuwe standbeeld bij Rotterdam Centraal. Dit gedicht staat ook in de bundel Zomer, samengesteld door burgemeester Aboutaleb. Haar laatste stadsgedicht Troost is groot-schalig verspreid als cadeau aan de Rotterdammers. Bibliotheek Rotterdam coördineert het stadsdichterschap.

⊛ Het jaar in cijfers

- Aan de circa **450 activiteiten** die wij samen met culturele partners organiseerden, deden ruim **46.000 Rotterdammers** mee.
- De Erasmus Experience ontving dit jaar zo'n **10.000 bezoekers**, inclusief **70 groepsbezoeken** van scholen en jeugdige bezoekers die via een opdracht in het Vakantiepaspoort de Erasmus Experience en de Atlas van Stolk bezochten.
- Het **aantal stemmen** op de Rotterdamse Architectuur Prijs was dit jaar bijna **3 keer zo hoog**, de locatie van de Centrale Bibliotheek bleek een gouden greep om nog meer mensen bij de architectuur in de stad te betrekken.

1.6 Ontwikkelhuis basisvaardigheden

Taal en digitale geletterdheid vergroten vanuit een laagdrempelig platform voor vraag naar en aanbod van activiteiten en diensten.

Context

In Rotterdam hebben 90.000 inwoners moeite met lezen en schrijven, rekenen of digitale vaardigheden. Beperkingen in deze vaardigheden maken dat de kansen kleiner worden om bijvoorbeeld werk te vinden, zelfstandig overheidsformulieren te kunnen invullen of op andere manieren mee te komen in de maatschappij.

Belofte

We willen deze Rotterdammers vooruithelpen op het gebied van de Nederlandse taal en digitale geletterdheid. Met een netwerk van partners, organisaties, kennisvrijwilligers en specialisten bundelen we onze krachten om de basisvaardigheden van deze mensen te vergroten. In de hele stad proberen we zoveel mogelijk Rotterdammers met taal- en digitale achterstanden te bereiken. Elke dag zijn er op meerdere locaties in de stad trainingen en workshops, inloopspreekuren en laagdrempelige bijeenkomsten.

Het jaar in beeld

Samen optrekken

Tijdens de landelijke Week van Lezen & Schrijven organiseerden we samen met de gemeente een netwerkvent. Ook deden we mee aan de landelijke pilot Gemeentelijke Gezinsaanpak Geletterdheid. Het Digi & Taalfestival met lokale partners uit Noord en Kralingen-Crooswijk was een groot succes. Reden temeer

om dit in 2024 ook in de andere Rotterdamse deelgebieden te organiseren. Met Stichting Mano staken we de handen ineen om statushouders en asielzoekers te helpen. Op zes schepen die als tijdelijke noodopvang dienen, hebben we de bewoners geïnformeerd over de activiteiten van de bibliotheek en hen een kosteloos abonnement aangeboden.

Taalactiviteiten in de stad

Laagdrempelige hulp

In de meeste vestigingen van de bibliotheek konden stadgenoten in 2023 terecht met hun vragen over het leren van de Nederlandse taal of het verbeteren van lees- en schrijfvaardigheden. Onder de noemer Taalhuis Rotterdam vonden tal van activiteiten plaats. Ook zijn we het afgelopen jaar met een aantal extra activiteiten gestart waaronder het Leescafé in Delfshaven en Ommoord en de NT1 Taalclub in Zuidplein. Tijdens de taalactiviteiten kwamen ook actuele thema's aan bod zoals energie besparen en de verkiezingen.

Digitaal aanbod

Het structurele digitale aanbod bestaat uit verschillende instapniveaus. Er zijn workshops voor mensen met weinig kennis en competenties op digitaal vlak zoals Klik en Tik en er zijn trainingen voor gevorderde deelnemers zoals Digisterker en Welkom Online. De belangstelling was vorig jaar zo groot dat we op sommige vestigingen met wachtlijsten moesten werken. Ook organiseerden we themabijeenkomsten over actuele onderwerpen als Digitaal Nalatenschap en Privacy op het internet en boden we cursisten met Les op Maat de mogelijkheid zich te verdiepen in specifieke onderwerpen als smartphones, tablets en Word.

Met raad en daad

Op het Ontwikkelplein in de Centrale Bibliotheek boden we samen met diverse partners ondersteuning op het gebied van werk, financiën, gezondheid en educatie. Dankzij een nieuwe samenwerking met Hogeschool Inholland hielden studenten van Rechtswinkel 010 spreekuur op het plein. Bezoekers konden hier terecht met hun juridische vragen over huurgeschillen, arbeidsrecht, belastingen en toeslagen. Ook onze partners van Het Juridisch Loket en de Sociaal Raadslieden van de gemeente boden juridische bijstand, zij richtten zich specifiek op stadgenoten in Feijenoord.

Deskundige vrijwilligers

We kunnen het programma Basisvaardigheden niet uitvoeren zonder de inzet van vele, toegewijde kennisvrijwilligers. We vinden het belangrijk om blijvend in hun deskundigheid te investeren. Alleen zo kunnen zij Rotterdammers met taal- en digitale achterstanden echt vooruithelpen. Gedurende het jaar konden vrijwilligers deelnemen aan basistrainingen, verdiepende workshops, intervisiebijeenkomsten, themabijeenkomsten en ontmoetingsbijeenkomsten.

Het jaar in cijfers

- In Rotterdam hebben **90.000 inwoners** moeite met lezen en schrijven, rekenen of digitale vaardigheden.
- Dankzij de inzet van meer dan **150 kennisvrijwilligers** wisten wij in 2023 vele Rotterdammers te helpen om hun basisvaardigheden op het gebied van taal en digitale geletterdheid te vergroten.
- Ruim **22.100 Rotterdammers** maakten in 2023 gebruik van het standaard aanbod Basisvaardigheden. Het laat zien hoe groot de behoefte is onder stadgenoten.

■ Na de voorlichting aan asielzoekers en statushouders op de zes opvangboten zijn in totaal **500 personen** lid geworden van de bibliotheek.

■ In samenwerking met de Hogeschool Rotterdam hielpen we afgelopen jaar **450 Rotterdammers** bij het online invullen van de belastingaangifte.

1.7 Collectie en kennisdeling

Met een tijdloze en actuele collectie voor en van Rotterdammers, betrouwbare en onafhankelijke informatie aanbieden.

Context

Met onze collectie willen we een afspiegeling zijn van de maatschappij waarin verleden, heden en toekomst samenkomen. De collectie is in het huidige tijdgewricht belangrijker dan ooit. Zo vraagt het aanbieden van boeken waarover vanuit verschillende perspectieven controverser bestaat om een zorgvuldig proces. En ook de vraag wat thuishoort in een inclusieve en diverse collectie laat zich niet eenvoudig beantwoorden. Collectie en programmering staan meer en meer met elkaar in relatie.

Beloofte

Als bibliotheek vervullen we een belangrijke rol als het gaat om duiding en kennisdeling. En dus plaatsen we alles wat we doen steeds in een bredere context. We willen ons met alle Rotterdammers verbinden, ongeacht hun culturele achtergrond, land van herkomst, leefwijze en overtuigingen. Daarom zijn we actief in het betrekken van stadgenoten bij het samenstellen en contextualiseren van de collectie. Met elkaar stellen we een collectie boeken, tijdschriften, kranten en digitale content samen die relevant en actueel is. Al deze materialen vertellen een verhaal of geven informatie.

Het jaar in beeld

Verbinding zoeken

Verhalen van de Stad

Onder de titel Verhalen van de Stad boden we in 2023 een activiteitenprogramma en een extra collectie rondom het koloniaal- en slavernijverleden van Rotterdam. In de bibliotheek waren verhalen te bewonderen van Rotterdammers die onderzoek hebben gedaan naar hun familiegeschiedenis en een link hebben met het koloniaal- en slavernijverleden. Zo bracht Archell Thompson zijn verhaal vanuit Curaçaos perspectief en deelde directeur van het Moluks Historisch Museum Henry Timisela zijn familieverhaal vanuit het perspectief van de Molukken.

Veeltalige collectie

In 2023 hebben we een collectieplan ontwikkeld voor de veeltalige collectie. Ook hiervoor vinden we het belangrijk inwoners van de stad actief te betrekken. Zo hebben we bijvoorbeeld contact gezocht met een Turkse boekenclub in Rotterdam. Zij helpen ons om onze Turkse boekencollectie te actualiseren. Het is een goed voorbeeld van hoe we als Bibliotheek Rotterdam in ons dagelijks werk invulling geven aan onze missie 'voor, door en met Rotterdammers'.

Het verleden koesteren

Ons erfgoed registreren

In maart 2023 zijn we gestart met het registreren van duizenden objecten uit de losbladige collectie cartografie en prenten. De registratie dient twee doelen. Zo kunnen we de gemeente Rotterdam als eigenaar van het materiaal voorzien van een gedetailleerd overzicht van het aanwezige materiaal. En het helpt ons in de

voorbereiding van onze verhuizing. Na registratie kunnen we al deze materialen verantwoord verpakken in permanente bewaar dozen.

Middeleeuwse handschriften digitaliseren

Samen met het RKD, Huijgens ING en de KB hebben we al onze middeleeuwse handschriften gedigitaliseerd. De Rotterdamse collectie dient als pilot voor het ontwikkelen van een nieuw ontsluitingsplatform voor gedecoreerde handschriften. Alle handschriften zijn bovendien beschikbaar via eCodices.nl. Dit is de digitale leeszaal voor gedigitaliseerde Middeleeuwse manuscripten in Nederlandse collecties.

Nieuwe vestigingen (SPUK)

In 2024 opent de bibliotheek vijf nieuwe vestigingen in Rotterdam. Eind 2023 hebben we voor al deze vestigingen voor zover nu al mogelijk een collectieprofiel ontwikkeld. Ook hebben we plannen gemaakt om op sommige vestigingen – zoals het Oude Noorden – inwoners te betrekken bij het samenstellen van de collectie. Door al die zienswijzen samen te brengen, zijn we beter in staat onze bibliotheekbezoekers te bedienen.

Digitale content

Eind januari zijn we een pilot gestart met de inkoop van de digitale content via Comics Plus. Deze digitale tool bevat meer dan 25.000 stripboeken, graphic novels en mangaboeken. De online boeken zijn onbeperkt beschikbaar en geschikt voor gelijktijdig gebruik. Reden voor de pilot was de flink toegenomen vraag naar mangaboeken in onze vestigingen. De pilot is nog niet afgerond, na de evaluatie besluiten we om de digitale content een permanente plek te geven binnen onze collectie.

⊛ Het jaar in cijfers

- Een stagiair en meerdere vrijwilligers helpen ons bij het registreren van zo'n **6.500 objecten** uit de losbladige collectie cartografie en prenten.
- De digitale tool voor mangaboeken en strips vond snel gretig aftrek, een paar maanden na de lancering van de collectie waren al bijna **900 boeken** gelezen.

1.8 Informatiepunt / sociaal netwerk

Zelfredzaamheid van Rotterdammers vergroten door online en offline relevante informatie aan te bieden, vragen te beantwoorden of door te verwijzen naar partners.

Context

In een inclusieve stad als Rotterdam hebben alle mensen, jong en oud, hoog- en laagopgeleid, met en zonder beperking, dezelfde kansen. De bibliotheek draagt daaraan bij door Rotterdammers te faciliteren met een passende collectie en programmering op maat.

Belofte

We zijn de laagdrempelige vraagbaak van de bibliotheek. We willen Rotterdammers met een vraag op een snelle en makkelijke manier helpen. Door steeds op zoek te gaan naar de vraag achter de vraag, voelen we goed aan wat mensen echt nodig hebben. En kunnen we ze vervolgens begeleiden naar de juiste gesprekspartner of een passende activiteit. Onze dienstverlening is tweeledig. We bieden persoonlijke hulp om mensen vooruit te helpen. En we creëren kansen voor ontmoetingen. Zo halen we mensen uit een sociaal isolement en helpen we ze om met gelijkgestemden in contact te komen.

Het jaar in beeld

Zorgen voor verbinding

Met laagdrempelige activiteiten zorgen we voor verbinding. Zo verbinden we Rotterdammers met elkaar, maar ook met de activiteiten van de bibliotheek en die van

onze partners. De activiteiten van het in 2022 afgesloten project Ouderen in de Wijk zetten we sinds 2023 binnen onze missielijn voort. Het verminderen van sociale eenzaamheid onder oudere Rotterdammers is hier onderdeel van.

Meer proactiviteit

Kopje koffie met de klant

Hoe beter we op de hoogte zijn van wat er speelt, hoe beter we kunnen helpen. Om de mensen die bij ons aankloppen goed te leren kennen, hebben we in 2023 'kopje koffie met de klant' geïntroduceerd. Dit heeft mooie resultaten opgeleverd. Op basis van hun verhaal konden we vele Rotterdammers beter en sneller helpen. Door al die persoonlijke verhalen te bundelen, heeft het ons ook nieuwe inzichten opgeleverd. Deze helpen ons om nieuwe activiteiten te ontwikkelen of bestaande initiatieven aan te scherpen.

Minder doorverwijzingen deurwaarder

In 2023 zijn we gestart met de optimalisatie van de administratieve klantprocessen. Bij wijze van proef hebben we in het proces van creditmanagement een belangrijke wijziging doorgevoerd. Klanten worden telefonisch benaderd om tot een betalingsregeling te komen. De pilot heeft tot nu toe geleid tot een afname van 67% in de gebruikelijke doorverwijzingen naar de deurwaarder. Op basis van deze mooie uitkomst krijgt dit nieuwe proces nu een vaste plek binnen onze dienstverlening.

Helpen om beter te helpen

De vragen waar wij dagelijks voor staan, beslaan een groot aantal gebieden. Het kan gaan over thema's als

eenzaamheid, digitale ongeletterdheid, financiële problemen, fysieke of mentale klachten of rouwverwerking. We zijn vaak het eerste loket waar mensen aankloppen. Alleen als we een goed beeld hebben van de problematiek, kunnen we mensen verder helpen. Medewerkers moeten niet alleen verstand van zaken hebben maar ook over de juiste vaardigheden beschikken. Daarom volgen ze elk jaar meerdere trainingen en workshops. In 2023 stonden gesprekstechnieken en intervisie centraal.

Het jaar in cijfers

- Voor ouderen met een beperkt sociaal netwerk hebben we vorig jaar **305 activiteiten** georganiseerd waarin ontmoeting centraal stond.
- In totaal hebben **2.329 Rotterdammers aan deze activiteiten deelgenomen**. Ze waardeerden de activiteiten gemiddeld met een **7,9**.
- In 2023 hebben we bij wijze van pilot in de Centrale Bibliotheek **127 kopjes koffie gedronken met klanten**. Deze persoonlijke verhalen dienen als input voor nieuwe activiteiten en samenwerkingen.

2. Bedrijfsvoering

Zoals in elke grote organisatie draaien de kernactiviteiten van Bibliotheek Rotterdam niet zonder de ondersteuning van een aantal goed geoliede stafafdelingen. Met elkaar en de missielijnen zijn zij dag in dag uit bezig op alles op rolletjes te laten verlopen. En intussen houden ze altijd één oog gericht op de wereld om hen heen. Zo anticiperen ze steeds op de dingen die komen gaan en haken ze vroegtijdig in op belangrijke trends en ontwikkelingen.

Onze stafafdelingen:

- Human Resource Management (HRM)
- Finance & Control
 - Werving van externe middelen
- Marketing, Onderzoek en Communicatie
- Informatie- en communicatietechnologie (ICT)
- Facilitair Management

2.1 Human Resource Management (HRM)

Als bibliotheek met professionele en bevlogen medewerkers een centrale plek innemen in de Rotterdamse samenleving.

○ Context

Bij HRM draait het allemaal om mensen! We creëren een effectieve en ondersteunende werkplek waar medewerkers kunnen gedijen, talent kan worden aangetrokken en behouden. Samen zorgen we ervoor dat we het beste kunnen bieden aan onze bezoekers. Of het nu gaat om het aannemen van nieuwe bibliotheekmedewerkers, het regelen van trainingen of het helpen van collega's met vragen, ons doel is om een warme en gastvrije sfeer te creëren waar iedereen zich thuis voelt en graag komt.

● Belofte

Met strategische personeelsplanning sturen we op de optimale bezetting van de organisatie, afdelingen en teams. In ons opleidingshuis liggen per functie de benodigde kennis en vaardigheden vast. Met ons teamontwikkelingsprogramma (TOP) stimuleren we professioneel gedrag en succesvol werken in multidisciplinaire teams. We vinden het belangrijk dat onze medewerkers gemotiveerd, gezond en met plezier aan het werk zijn, nu en in de toekomst. We organiseren inspirerende activiteiten om dat te stimuleren. Vanuit onze maatschappelijke verantwoordelijkheid maken we ons sterk voor de inzet van vrijwilligers, stagiairs en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Het is ons doel dit flexibele netwerk steeds verder uit te bouwen. We willen een afspiegeling zijn van de

Rotterdamse samenleving. Onze deelname aan 010Inclusief helpt ons om dat te realiseren.

👁 Het jaar in beeld

Naar positieve verandering

Medewerkers in het primaire proces staan midden in de Rotterdamse samenleving. Om te ontdekken wat ze leuk vinden en wat hen hindert in hun werk, hebben we in 2023 met een groot deel van hen interviews gehouden. Later hebben we ook medewerkers van de ondersteunende afdelingen gesproken. De resultaten uit dit kwalitatieve onderzoek geven ons handvatten om de organisatie verder te optimaliseren. Een extern bureau helpt ons hierbij. Het maakt deel uit van een groter onderzoek. Naast de feedback van medewerkers verzamelen we ook de ervaringen van bezoekers en stakeholders van de bibliotheek. Al deze resultaten bij elkaar maken het mogelijk positieve veranderingen te identificeren, gebieden voor verbetering aan te wijzen en alternatieven te verkennen.

Duurzame inzetbaarheid

De ontwikkeling van onze medewerkers heeft onze voortdurende aandacht. Zij moeten over de juiste kennis en vaardigheden beschikken om zich soepel te bewegen binnen hun functie, afdeling en team. Vanuit de hoofdthema's Weerbaarheid, Community Librarian, Hospitality en Projectmatig Werken (Scrum) helpen we ze om onze missie 'voor, met en door Rotterdammers' vorm en inhoud te geven. Trainingen over deze onderwerpen dragen bij aan hun duurzame inzetbaarheid. Alle professionals en leidinggevenden binnen de bibliotheek gaan elke maand in groepen met een trainer in gesprek om hun vaardigheden op de vier gebieden verder te ontwikkelen.

Werving en strategie

Na de invoering van het functiewaarderingssysteem in 2022 hebben we in 2023 onze wervingsstrategie onder de loep genomen. Op de huidige arbeidsmarkt heerst krapte, de vraag naar medewerkers is groter dan het aanbod. Het is dan nog belangrijker om bij alle wervingsactiviteiten zorgvuldig te werk te gaan. In onze werving richten we ons nu heel gericht op specifieke doelgroepen. Dat vertaalt zich ook in onze vacatureteksten, deze hebben we veel specifieker gemaakt. Ook hebben we per doelgroep diverse methoden getoetst om zo beter inzicht te krijgen in hoe we de juiste mensen kunnen bereiken. Om met een ICT'er in contact te komen, vraagt een andere aanpak dan om een bibliothecaris te vinden.

⊛ Het jaar in cijfers

- Het gemiddelde **ziekteverzuim over 2023 ligt op 6,58%**, er is sprake van een lichte daling, in 2022 was dit 7,41%. Ten opzichte van het landelijk gemiddelde van 4,37% in 2023 is dit best hoog. Nader onderzoek naar het verzuimcijfer laat zien dat een relatief klein aantal langdurige gevallen het percentage negatief beïnvloeden.
- We willen als bibliotheek **een centrale plek innemen in de Rotterdamse samenleving**. We laten ons leiden door onze missie 'met, door en voor Rotterdammers'. Het aantal vrijwilligers dat zich aan ons verbindt is hiervoor een belangrijke graadmeter. In 2023 hebben we meer vrijwilligers aan ons weten te binden. Het aantal **vrijwilligers steeg van 450 naar 600**.

2.2 Finance & Control

Proactief sturen op verantwoording interne en externe middelen en actief bijdragen aan de financiële gezondheid van de bibliotheek.

Context

We zijn een maatschappelijke organisatie. Bij alles wat we doen zijn we erop gericht een bijdrage te leveren aan de Rotterdamse samenleving. Onze missie Voor, door en met Rotterdammers wijst ons de weg. We willen verantwoord omgaan met de gelden die ons ter beschikking staan en ook achteraf kunnen toetsen of we deze goed hebben besteed. Hiervoor is een professionele planning & control cyclus essentieel. We willen zicht en grip hebben op onze financiële planning. Daarom voeren we op regelmatige basis en consistente wijze analyses en rapportages uit. De controle van onze interne processen en activiteiten heeft onze voortdurende aandacht. We willen op elk moment weten wat onze risico's zijn en deze adequaat beheren. En met compliance zien we toe op de naleving van wet- en regelgeving. Dat we als bibliotheek aan de vooravond staan van een periode van vernieuwing, maakt dat een nieuw planning & control regiem juist op dit moment van grote waarde is.

Belofte

We zetten ons in om de financiële gezondheid en integriteit van de organisatie te waarborgen. Samen met alle belanghebbenden zien we erop toe dat de doelstellingen in lijn zijn met de strategische richting van de organisatie. Nauwkeurige planning, rapportage, controle en risicobeheer helpen ons om dit mogelijk te maken. Met elkaar zorgen we ervoor dat de bibliotheek

financieel gezond blijft. Zo kunnen we allemaal blijven genieten van geweldige boeken en activiteiten.

Het jaar in beeld

Plannen en controleren

Noodzakelijke sturingsinformatie

We hebben in 2023 een verkenning gedaan naar een Business Intelligence-tool (BI-tool) voor sturingsinformatie. Dit onderzoek was nuttig en leidde tot een negatief besluit. Omdat de informatie die de tool genereert niet of nauwelijks bijdraagt aan de informatiebehoefte van de bibliotheek, is zo'n tool voor nu van de baan. Na een grondige analyse van de informatiebehoefte en bedrijfsvoering, gaan we in 2024 kijken hoe we de noodzakelijke sturingsinformatie zelf vorm en inhoud kunnen gaan geven.

Informatie beter monitoren

We zijn voornemens een nieuw managementsysteem in te richten dat ons helpt om onze financiële en personele informatie beter te monitoren. Door ook de frequentie te verhogen van kwartaalbasis naar maandbasis zijn we in staat om ontwikkelingen en problemen eerder te signaleren en hier vervolgens snel en adequaat op te reageren.

Verantwoording doelsubsidies

Door een verzwaring van de financiële functie kunnen we meer vorm en inhoud geven aan een aantal belangrijke processen. Zo kunnen we nu veel beter proactief sturen op het proces van verantwoording van doelsubsidies. En ook zijn we nu in staat om een belangrijke bijdrage te leveren aan de lopende strategische

huisvestingsprojecten, waaronder de vernieuwing van de Centrale Bibliotheek.

Risicomanagement

In het eerste kwartaal van 2023 is een werkgroep risicomanagement van start gegaan. Met elkaar hebben we het risicobeleid vastgesteld. Door het identificeren en mitigeren van risico's die een negatieve impact kunnen hebben op het realiseren van de strategische en financiële doelstellingen en daarmee de waarde van de organisatie, hebben we nu veel meer grip op onze risico's.

Vernieuwing Bibliotheek Rotterdam

Samen met de gemeente hebben we een toetsingsrapport voor de vernieuwing en business case van de tijdelijke huisvesting opgesteld. Op reguliere basis toetsen we de dekking aan verscheidene parameters zoals de verwachte exploitatie van de bibliotheek. Het positieve exploitatiesaldo dat voortvloeit uit het niet-uitvoeren van groot onderhoud en vervanging in de Centrale Bibliotheek voegen we toe aan de bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen. Voor de inbouw en inrichting van de vernieuwde bibliotheek onttrekken we eigen middelen vanuit deze bestemmingsreserve.

Het jaar in cijfers

- Om de **stijgende prijzen en kosten** het hoofd te bieden ontvingen we van de gemeente Rotterdam eenmalig een **inflatiecorrectie van € 1,5 miljoen**.
- Het was goed merkbaar dat we in 2023 na de coronajaren weer volop in bedrijf waren. Zo ontvingen en verwerkten we afgelopen jaar **5.013 facturen**.

■ We hebben vorig jaar **24 risico's** vastgesteld die gezamenlijk een **bruto weerstandsvermogen vertegenwoordigen van € 4,9 miljoen**. Dit vermogen bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover de bibliotheek beschikt om tegenvallers te dekken. Het gaat om risico's die niet op een andere manier te ondervangen zijn.

© Werving van externe middelen

Leesplezier bevorderen

Dankzij een aantal subsidies hebben in 2023 veel kinderen en jongeren het plezier van lezen ervaren. De gelden van Stichting Lezen, de Koninklijke Bibliotheek (KB) en ProBiblio hebben we ingezet voor programma's als BoekStart, BoekStartcoach en Bibliotheek op school. We waren actief in het primair onderwijs, (voortgezet) middelbaar beroepsonderwijs en voortgezet onderwijs, en op kinderdagverblijven die vallen onder de Impulsregeling Masterplan. Alles was erop gericht kinderen, jongeren en ouders te laten ervaren hoe leuk het is om te lezen en te laten voelen hoe dit je leven verrijkt. Van de gemeente Rotterdam ontvingen we voor het derde jaar subsidie voor de inzet van een cultuurcoach op het mbo. Deze coach helpt leerlingen om zich breed te ontwikkelen en hun creatieve talenten te ontdekken, het accent lag op taal.

Digitale zelfstandigheid

We willen dat alle Rotterdammers mee kunnen doen in de samenleving. Het belang van digitale zelfstandigheid wordt steeds groter. Steeds meer mensen raken achterop, zij zijn in toenemende mate aangewezen op hulp om hun persoonlijke zaken te organiseren. Van zowel de KB (tot mei 2023) als de gemeente Rotterdam (vanaf mei 2023) ontvingen we een subsidie voor het bevorderen van digitale inclusie. Door de hele stad helpen we elke Rotterdammer die digitaal niet mee kan komen om digitaal zelfstandiger te worden. Binnen de activiteiten van deze subsidie valt ook de doorontwikkeling van de IDO's (Informatiepunt Digitale Overheid). De combinatie van deze informatiepunten en de digitale vaardigheidscursussen werkt goed. We bereiken veel Rotterdammers en helpen ze om digitaal op eigen benen te staan.

⊛ Cultureel erfgoed

Restauratie erfgoedcollectie

Speciaal voor de restauratie van onze erfgoedcollectie ontvingen wij in 2022 van de Stichting Boek en Wurm een subsidie voor twee jaar. Het ging om 102 objecten uit de erfgoedcollectie van de stichting Erasmus Center of Early Modern Studies. In 2023 hebben we het conserveren van deze boeken met een wetenschappelijk of historisch karakter en met bijzondere prenten en drukwerk succesvol afgerond.

Atlas van Stolk

Voor het derde jaar konden we met subsidie van de gemeente Rotterdam de Atlas van Stolk exploiteren binnen de muren van de Centrale Bibliotheek. Zo ontwikkelden we speciale programma's voor het onderwijs en verzorgden we meerdere tentoonstellingen. Ook stelde de subsidie ons in staat om voor deze belangrijke erfgoedcollectie een eigentijds beheersysteem te ontwikkelen. Alles is nu op een uniforme manier opgeslagen en is veel makkelijker vindbaar.

Koloniaal- en slavernijverleden

In het Herdenkingsjaar Slavernijverleden was er in 2023 in de hele stad veel aandacht voor het koloniale- en slavernijverleden van Nederland. Met een subsidie van de gemeente Rotterdam ontwikkelden we een thematische website voor onderwijsinstellingen met speciale producten en programma's rondom slavernij. Ook hadden we als bibliotheek een regierol binnen het programma Toen en Nu. Grassroot-organisaties konden een subsidie aanvragen voor speciale activiteiten in het herdenkingsjaar.

Heel Rotterdam Leest

Hoog op de agenda bij Heel Rotterdam Leest en de gemeente staat het bevorderen van leesplezier bij de schoolgaande jeugd. Met het initiatief Heel Rotterdam Leest streven de bibliotheek en de Rotterdamse onderwijsinstellingen ernaar om op elke school een Leesambassadeur te plaatsen die ervoor zorgt dat directie en docenten het bevorderen van leesplezier in woord en daad onderschrijven. Met de subsidie van de gemeente wordt het netwerk van Leesambassadeurs onderhouden; wordt kennis gedeeld en worden verdiepende activiteiten georganiseerd voor de professionals in het onderwijs.

2.3 Marketing, Onderzoek & Communicatie

Diepgaand inzicht verkrijgen in de behoeften en verwachtingen van de Rotterdammer via geavanceerd marktonderzoek en dit inzicht gebruiken voor een krachtige merkidentiteit waarmee we duurzame relaties opbouwen.

Context

Het jaar 2023 markeert het begin van een opwindende periode voor Marketing, Onderzoek & Communicatie (MOC). We gingen van start met de voorbereidingen voor de tijdelijke huisvesting en de plannen voor de Vernieuwde Centrale Bibliotheek. Daarnaast heeft een contentstrategie de verbinding met de communicatie in gang gezet. Dit nieuwe perspectief biedt mooie kansen voor experimenten en innovaties. Het is ons streven om in de toekomst steeds meer datagedreven te werken. Zo kunnen we als bibliotheek nog relevanter zijn voor alle doelgroepen binnen de Rotterdamse samenleving. En onze missielijnen beter helpen bij het realiseren van hun doelstellingen.

Belofte

Strategische vergezichten en operationele uitvoering gaan bij ons hand in hand. We laten ons leiden door wat de data ons vertellen en houden tegelijkertijd vast aan onze wendbaarheid. Door direct te reageren op wat er om ons heen gebeurt, tonen we onze betrokkenheid bij de stad en haar inwoners. Maar nooit zonder hierbij de lange termijn uit het oog te verliezen. Door steeds de balans te zoeken, bouwen we aan een sterk merk en dragen we bij aan de voortuitgang van Bibliotheek Rotterdam.

Het jaar in beeld

Contentstrategie en communicatie

Content toegankelijk maken

We hebben een contentstrategie ontwikkeld om de Bibliotheek Rotterdam en haar aanbod te promoten. Door goed te begrijpen wat mensen drijft, kunnen we effectiever inspelen op hun behoeften, wensen en dromen. In al onze inspanningen staat de Rotterdammer dan ook centraal. Vanuit dit nieuwe perspectief zijn we ook beter in staat nieuwe klanten te werven en met op data gedreven campagnes Rotterdammers in het hart te raken.

Taal en Digitaal campagne

Om de drijfveren van onze doelgroepen goed te begrijpen, moeten we dicht bij ze gaan staan. Een voorbeeld hiervan is de campagne voor Taal en Digitaal. Samen met de Rotterdammers die we wilden bereiken, hebben we deze campagne ontwikkeld. En die aanpak bleek goed te werken. De directe feedback stelde ons in staat direct verbeteringen door te voeren. Het was een mooie samenwerking met een mooi resultaat. De bibliotheek is er voor iedere taal- en digitale hulpvraag. Met die centrale boodschap hebben we vele Rotterdammers weten te bereiken. We zijn trots op de campagne en de grote zichtbaarheid in de stad.

Een eigentijdse website

Onze website sluit niet meer aan bij de huidige behoeften van de Rotterdammer en de veelomvattende dienstverlening van de bibliotheek. Een grondige analyse toont dit aan. In 2023 hebben we de eerste stappen gezet om de website te verbeteren. De focus ligt op de informatiebehoeften van de diverse doelgroepen met

wie we in verbinding staan. Daarnaast willen we de mogelijkheden van online adverteren en search engine optimisation (SEO) beter integreren. En ook het content managementsysteem (CMS) moet beter aansluiten bij de eisen van deze tijd. Zo kunnen we sneller, efficiënter en met minder fouten onze activiteitenagenda en andere actuele informatie delen. In 2024 gaan we verder op de ingeslagen weg.

Gespecialiseerde adviezen

In ons persbeleid hebben we een beweging gemaakt van reactief naar proactief. In deze nieuwe benadering van de pers waren naast de directie ook medewerkers betrokken. Vanuit een strategisch plan werken we nu bewust en georganiseerd aan het imago en de reputatie van Bibliotheek Rotterdam. Het maakt dat we sterker voor de dag komen en consequent ons verhaal en boodschappen uitdragen. Deze beweging laat goed zien hoe we als gespecialiseerde adviesafdeling met een nieuwe structuur en werkwijze een andere plek in de organisatie hebben ingenomen. Van uitvoerend en faciliterend naar adviserend en sturend. En met succes: we weten meer Rotterdammers te bereiken, het aantal leden groeit en de betrokkenheid is sterker dan ooit tevoren.

Hernieuwing Centrale Bibliotheek

In onze communicatie rond de Hernieuwing van de Centrale Bibliotheek willen we Rotterdammers meenemen in alles wat we doen. Zowel gedurende de verbouwing als straks in de hernieuwde bibliotheek. Ook hier is het tijdig betrekken van Rotterdammers bij onze communicatie een cruciaal onderdeel van onze plannen en activiteiten. Met elkaar zorgen we ervoor dat iedereen steeds op de hoogte is van de actuele status, plannen en gevolgen. Het is een omvangrijk

project dat gedurende het jarenlange bouwproces de juiste focus moet krijgen. Samen met de gemeente Rotterdam hebben we een bureau geselecteerd dat ons helpt bij een geïntegreerde communicatiestrategie rond de Hernieuwing Centrale Bibliotheek.

⊛ Het jaar in cijfers

- Voor het eerst in jaren heeft het **aantal leden de grens van 100.000 gepasseerd**. Onze doelstelling was 97.703 leden te behalen, we zijn in 2023 uitgekomen op **100.975 betalende leden**.
- Terwijl het aantal leden stijgt, laat de **contributie uit abonnementen** een daling zien ten opzichte van 2022 en onze doelstelling. € 800.000 was ons streven, hiervan hebben **€ 737.000 gerealiseerd**.
- Het aantal **bezoeken aan onze website** heeft in 2023 een grote vlucht genomen. We wilden 430.000 bezoeken realiseren, aan het einde van het jaar wees de teller **514.000** aan.
- Onze Net Promotor Score (NPS) laat helaas een **daling zien van 46 naar 40**. Minder Rotterdammers zijn bereid in hun sociale kring een positieve aanbeveling voor de bibliotheek te doen. Dit vraagt om nader onderzoek en een gericht verbeterplan.

2.4 Informatie- en communicatietechnologie (ICT)

Context

In 2023 is de verdere inrichting van het datacenter uitgevoerd en afgerond. Hiermee is de mijlpaal bereikt dat een volwaardige uitwijkomgeving operationeel is. Een nieuw wifi systeem is uitgerold waardoor bezoekers en personeel een goede internetervaring beleven. Een volwassenheidsmeting ten aanzien van informatiebeveiliging levert de score ruim voldoende op. Vanwege cyberaanvallen heeft Bibliotheek Rotterdam continu aandacht voor veiligheid en worden systemen robuuster gemaakt tegen cyberaanvallen.

Belofte

De bibliotheek is een organisatie in beweging. Het is belangrijk dat onze ICT meebeweegt en in veel gevallen zelfs vooruitloopt. In zowel onze dienstverlening aan Rotterdammers als in onze interne werkprocessen is het van belang om onszelf steeds te blijven verbeteren. De inzet van vernieuwende ICT-middelen en het herontwerpen en optimaliseren van werkprocessen en hardware-gebruik staan bij ons centraal.

Het jaar in beeld

Datacenter

In 2023 hebben we de verdere inrichting van het datacenter uitgevoerd en afgerond. We kunnen echt spreken van een mijlpaal. Het betekent namelijk dat een volwaardige uitwijkomgeving operationeel is. We hebben alle hardware dubbel uitgevoerd wat continue synchronisatie van de data mogelijk maakt. Ook hebben we voorbereidingen getroffen om het serverpark van de Centrale Bibliotheek zoals gepland ook

naar een datacenter te verhuizen. Deze verhuizing vindt in 2024 plaats.

Cyber security

De dreiging van cyberaanvallen is vandaag de dag groot. Daarom hebben we doorlopend aandacht voor veiligheid. Door onze systemen robuuster te maken zijn ze beter tegen aanvallen bestand. In 2023 hebben we onze medewerkers extra getraind op veiligheidsbewustzijn. Met onechte phishing mail campagnes probeerden we ze te verleiden ergens op in te gaan. In elke campagne klikten zo'n negen medewerkers op de link. In 2024 staan meer van dit soort trainingen gepland.

Verhuizing

De verhuizing naar de tijdelijke huisvesting (THV) en de Vernieuwing Centrale Bibliotheek zijn voor ICT twee omvangrijke projecten. Alles staat of valt met de juiste voorbereiding en een nauwe samenwerking met alle afdelingen binnen de bibliotheek. Om de details van de infrastructuur goed in beeld te krijgen, staan we bovendien in nauw contact met de gemeente (die eigenaar is van beiden gebouwen)

Werkprocessen

Cloud printen

In 2023 zijn we gestart met de voorbereidingen voor Cloud printen. Na de implementatie is het mogelijk ook vanaf laptops en andere devices buiten de kantooromgeving te printen.

Storingen

We hebben een handige tool ontwikkeld waarmee medewerkers makkelijk kunnen checken of een

melding van een storing in Topdesk al door een collega is gedaan. Omdat het proces zo veel duidelijker is zorgt dit voor minder ruis op de lijn komt, versnelt dit het oplossen van storingen.

Capaciteit

We hebben alle switches die het dataverkeer transporteren in de Centrale Bibliotheek vervangen. Hierdoor is de capaciteit toegenomen van 100 MB naar 1.000 MB (1 GB).

Performance

In de Centrale Bibliotheek hebben we een nieuw Wifi systeem en nieuwe hardware geïmplementeerd. De performance is nu zoals die moet zijn. Op de vestigingen voeren we deze implementatie in het eerste kwartaal van 2024 uit.

Informatieveiligheid

We hebben we een volwassenheidsmeting van onze informatiebeveiliging uitgevoerd, volgens de richtlijnen van ISO27001. We hebben zowel de technische (ICT) als fysieke (bijvoorbeeld documenten en gebouwentoegang) beveiliging gemeten. Op technologie scoren we ruim voldoende. Dat vermindert de kans dat er bijvoorbeeld een hacker binnenkomt. Wat aandacht behoefft zijn het bewustzijn en de digitale vaardigheid van medewerkers.

Nieuwe vestigingen

Met de opening van een aantal nieuwe bibliotheekvestigingen in zicht, zijn we gestart met de voorbereidingen voor het inrichten van de infrastructuur en hardware.

Kennisbank

Onze kennisbank 'Biebipedia' heeft nu nog meer functionaliteiten. De uitbreiding heeft het gebruik van de kennisbank een flinke boost gegeven. We zien een flinke toename in het gebruik door medewerkers in het primair proces.

2.5 Facilitair Management

Context

Onze vestigingen en het warehouse zijn schoon, heel, veilig, warm en uitnodigend. Afhankelijk van de omvang van de vestiging ervaart de bezoeker in iedere vestiging ruimte om te leren, ontwikkelen, ontmoeten en verwonderen door middel van collectie, plek voor activiteiten en studie. We zijn de huiskamer van de stad.

In 2023 is er geïnvesteerd in visieontwikkeling over de vragen: op welke plekken in de stad maken we het meeste impact, met wie wonen we samen, welk maatwerk is inhoudelijk nodig en hoe richten we onze locaties daarop in? Het onderzoek biedt ons waardevolle inzichten. We zijn gestart om deze inzichten te vertalen naar onze vestigingen. Vestigingen worden o.a. geschikter gemaakt om te verblijven en te programmeren.

Belofte

Bibliotheek Rotterdam wil via een uitgebreid netwerk in de stad maatwerk leveren aan de Rotterdammer. De bibliotheek moet een third place voor hen zijn. Een plek waar ze naast hun huis, werk of school gewoon kunnen zijn en niks hoeven. Dit huiskamergevoel uit zich in toegankelijke panden, een lage drempel, goede voorzieningen en een vriendelijke ontvangst voor elke Rotterdammer.

Het jaar in beeld

☆ Huisvesting in ontwikkeling

Onderzoek aanwezigheid

Eind maart 2023 hebben we het onderzoek naar onze aanwezigheid afgerond. We stelden ons de vraag: waar in de stad hebben we als bibliotheek wat te doen? En op welke momenten? Maar ook: met wie en op welke manier? Het bracht inzicht in welke vestigingen behouden moeten blijven en welke niet. En waar nieuwe bibliotheken nodig zijn. Het bracht ons tot een aantal interne keuzes. Een van de uitkomsten is dat we eind 2024 de Stationsbibliotheek gaan sluiten. Ook hebben we van elke vestiging het aanbod onder de loep genomen. Op een paar plekken hebben we de programmering aangepast om beter aan te sluiten bij de behoeften van de wijk.

Aanvragen Rijkssubsidie

Gelijktijdig met de afronding van dit onderzoek, werd bekend dat we rijkssubsidie konden aanvragen voor het openen van nieuwe locaties of het optimaliseren van bestaande vestigingen. De timing was perfect. Met het afgeronde onderzoek in de hand hebben we vier aanvragen gedaan én toegekend gekregen. We gaan onze bestaande vestigingen Het Lage Land en Charlois tussen 2024-2025 vernieuwen en in Beverwaard en West een nieuwe bibliotheek openen.

Pandenschouw

Toen we post-corona onze deuren weer konden openen, hebben we al onze locaties getoetst op toegankelijkheid, bereikbaarheid, uitstraling, veiligheid, voorzieningen en technische installaties. Met de uitkomsten vanuit deze pandenschouw hebben we in 2023 verbete-

ringen doorgevoerd voor gebruikers, in onze uitstraling en in onze techniek. We hebben een aantal duurzame keuzes gemaakt. Zo hebben we onze TL-verlichting vervangen door LED en het gebouwbeheersysteem beter ingeregeld op het gebruik. In 2023 hebben we vanuit alle disciplines een Green Team opgetuigd dat allerlei quickwins meteen heeft uitgevoerd.

Vernieuwing Centrale Huisvesting / Betrekken Tijdelijke Huisvesting

Voor de Vernieuwing Centrale Huisvesting hebben we grote stappen gezet in het ontwerpproces. Na het voorlopig ontwerp bevinden we ons nu in de definitieve ontwerpfase. De gemeente heeft de omgevingsvergunning, nodig om uiteindelijk echt met verbouwen te kunnen beginnen, nog in 2023 ingediend. De ruimtes die zijn ingetekend voor partners houden we zo open mogelijk. Zo zijn deze flexibel te gebruiken voor de programmering van partners en onderhuurders. Ook hebben we het huurcontract voor onze Tijdelijke Huisvesting getekend. De ontwerpplannen zijn rond, het technisch ontwerp is klaar. De aanbesteding voor een aannemer staat uit, wat nodig is om in augustus 2024 van start te gaan.

Warm welkom

Het aantal openingsuren neemt gestaag toe. Na een jaar testen hebben we besloten de Centrale Bibliotheek het laatste uur alleen bemand door het beveiligingsbedrijf open te stellen voor publiek. De wijkvestigingen die al onbemand open waren, zijn nu allemaal van 9.00-21.00 uur toegankelijk voor leden. In onze zaalhuur hebben we met een omzet boven verwachting een goed jaar gedraaid. Uit het klanttevredenheidsonderzoek kwam een gemiddelde waardering van 8,4. Sinds januari 2023 bieden we met onze catering

standaard vegetarisch aan, vlees is alleen op speciaal verzoek mogelijk.

Extra studieplekken

We willen als bibliotheek een plek zijn waar Rotterdammers naast hun huis, werk of school in alle rust en op een ontspannen manier kunnen verblijven. Na het 'third place' onderzoek hebben we in 2023 in de Centrale Bibliotheek 19 extra studieplekken gerealiseerd. Dit aantal was het maximaal haalbare om de doorstroom niet te hinderen. Doorstroomberekeningen wezen uit dat hiermee de veiligheid in het pand niet in het gedrang kwam.

Adequate hulpverlening

Ook in 2023 hebben we met het oog op veiligheid een aantal verbeteringen doorgevoerd. In al onze panden leiden we vanaf vorig jaar nieuwe medewerkers die op de publieksvloer werken standaard op tot bedrijfshulpverlener. Ook hielden we in de Centrale Bibliotheek een ontruimingsoefening met publiek, wat zonder problemen verliep.

⊛ Het jaar in cijfers

■ Het aantal openingsuren van onze vestigingen neemt gestaag toe, we zitten nu op een totaal van **1.203 uur per week: 536,5 bemande en 666,5 onbemande uren.**

3. Jaarverslag Finance & Control

Het jaar 2023 was het eerste volledige jaar zonder coronabeperkingen. De effecten van de verandering naar missielijnen in onze dienstverlening zijn voor het eerst volledig zichtbaar.

De financiële gevolgen van de coronacrisis, de oorlog in Oekraïne en de hoge inflatie hebben we kunnen opvangen door verscherpt financieel beleid en financiële hulp van de gemeente.

Een belangrijke mijlpaal is bereikt in de voorbereidingen op de verbouwing van de Centrale Bibliotheek. Besluiten vanuit de gemeenteraad gaven voldoende financiële ruimte om de fase van definitief ontwerp in te gaan.

3.1 Uitvoering van het financiële beleid

Als bibliotheek willen we een verantwoord financieel beleid voeren en onze middelen optimaal inzetten. De kwaliteit van onze dienstverlening staat voorop, altijd tegen de achtergrond van een zorgvuldig risicobeleid.

Het is onze ambitie de organisatie nog beter te voorzien van adequate sturings- en verantwoordingsinformatie.

Financiële positie

De financiële positie van de bibliotheek is sterk. De aanpassing aan nieuwe prijsstijgingen heeft goed uitgewerkt. Het meerjarenperspectief oogt opnieuw solide en financieel gezond. De voorziening voor groot onderhoud is teruggebracht tot de benodigde werkzaamheden op de lokale vestigingen. Met het zicht op de hernieuwing van de Centrale Bibliotheek is de voorziening voor groot onderhoud vrijgevallen. In

aanloop naar de verbouwing wordt het onderhoud en de vervangingsinvesteringen tot het minimale teruggebracht. De reserve voor vervangingsinvesteringen wordt ingezet voor de inrichting van de vernieuwde Centrale Bibliotheek.

Resultaat

In 2023 is er sprake van een positief exploitatieresultaat van € 1.732.567 (begroot -/- € 80.000). In vergelijking met de realisatie 2022 (-/- € 534.039) valt op dat er per saldo zowel hogere lasten € 663.148 waren als meer baten (€ 2.901.772). De lagere financiële lasten (-/- € 27.982) zijn het gevolg van het wegvallen van de negatieve rente op het saldo.

Aan de batenkant is een stijging te zien in met name de exploitatiesubsidie. Het accres (3,9%) en een extra subsidie ter dekking van de hoge inflatie zorgen voor een stijging. Als gevolg van het verdwijnen van de coronamaatregelen, zien we daarnaast een stijging in de baten van specifieke dienstverlening. Het achterblijven van groei in gebruikersinkomsten en een teruggang in inkomsten bij evenementen vragen aandacht. De teruggang in overige baten is vooral een effect van eenmalige posten uit 2022.

De toename in lasten wordt vooral veroorzaakt door een stijging in personeelskosten. Er is meer personeel aangenomen, ook in projectorganisaties. Voor de stijging bij specifieke kosten geldt het wegvallen van de coronamaatregelen. De prijsstijging in de huisvestingslasten wordt verhuld door het vrijvallen van een aanzienlijk deel van de voorziening voor groot onderhoud (€ 838.000).

3.2 Resultaat exclusief niet-terugkerende baten en lasten

Er was geen sprake van niet-terugkerende posten die materieel invloed hadden op de baten of de lasten. Vanwege deze reden vermelden we in dit jaarverslag geen resultaten met betrekking tot dit onderdeel.

3.3 Exploitatieresultaat

De bibliotheek heeft over het boekjaar 2023 een positief exploitatieresultaat behaald van € 1.732.567 (2022: -/- € 534.039). Het resultaat is als volgt tot stand gekomen:

	Realisatie 2023 / €	Begroting 2023 / €	Realisatie 2022 / €
Baten			
Subsidies	24.401.203	22.119.917	21.816.207
Gebruikersinkomsten	1.033.013	1.124.725	1.026.308
Specifieke dienstverlening	1.516.914	1.026.025	1.051.361
Evenementen / activiteiten	25.037	18.450	31.280
Overige baten	131.347	92.250	280.586
	27.107.514	24.381.367	24.205.742
Lasten			
Lonen en sociale lasten	12.927.367	12.814.097	12.050.405
Overige personeelslasten	2.024.113	1.555.876	2.265.862
Afschrijvingen	834.622	748.411	715.907
Huisvestingslasten	4.529.244	4.754.477	4.623.226
Administratie- en beheerlasten	419.575	312.179	443.745
Bestuur en organisatie	490.955	473.118	532.509
Automatisering	1.316.837	978.158	1.268.115
Collectie en media	1.571.172	1.813.808	1.759.455
Specifieke kosten	804.008	824.600	711.417
Transport	68.719	74.006	64.571
Overige lasten	355.851	43.962	244.103
	25.342.463	24.392.692	24.679.315
	1.765.051	-11.325	-473.573
Financiële baten en lasten	-32.484	-68.675	-60.466
Totaal exploitatieresultaat	1.732.567	-80.000	-534.039

Algemeen

Het resultaat van € 1.732.567 in 2023 staat tegenover een resultaat in 2022 van -/- € 534.039. De vergelijkbaarheid tussen de twee jaren is beperkt vanwege significante verschillen in omstandigheden. In 2023 gold geen coronabeperking meer en is een extra subsidie ontvangen voor de dekking van hoge inflatiekosten.

Resultaat in vergelijking met begroting

Bij de baten is te zien dat de additionele gemeentelijke subsidie van € 1.500.000 voor hoge inflatiekosten, voor een belangrijk deel zorgt voor de stijging. Daarnaast bereikt de specifieke dienstverlening een omzet die hoger is dan voor corona. Belangrijke stijgers zijn de activiteiten binnen 'Bibliotheek op School' en de zaal- en theaterverhuur. Helaas blijven de gebruikersinkomsten achter. De overige baten eindigen boven begroting door stijgende toiletopbrengsten en de eenmalige sponsoring van het boek over 400 jaar Bibliotheek Rotterdam.

De lasten waren in totaal € 950.000 hoger dan begroot. De belangrijkste overschrijding is die van de totale personeelslasten € 582.000. Hier ligt de oorzaak met name in de inhuur van externen voor de dienstverlening. Bij automatisering is er door meerdere factoren een sterke budgetoverschrijding. Onder administratie- en beheerlasten geldt vanaf heden een structurele mindering in de aftrek van omzetbelasting. Bij huisvestingslasten verbloemt de eenmalige vrijval van de onderhoudsvoorziening een substantiële kostenstijging door inflatie. De uitgaven voor collectie en media blijven achter op de begroting. Bij de overige lasten bepalen een btw-correctie op verhuur en de afrekening leenrecht in belangrijke mate de negatieve post. De financiële lasten geven een positief verschil van € 36.000.

In vergelijking met 2022

Aan de batenkant is er bij subsidies een toename van € 2.585.000 door het accres van 3,9% en een extra dekking voor de inflatie. Een volledig herstel van de omzet is zichtbaar bij de specifieke dienstverlening (€ 466.000). De teruggang bij overige baten (-/- € 149.000) komt door eenmalige baten in 2022.

Aan de lastenkant is er ten opzichte van 2022 een stijging van € 663.000. Kosten voor meer personeel en de cao-verhoging zorgen in combinatie van minder inhuur, voor een lastenstijging van € 635.000. Verder springt hier ook het achterblijven van de uitgaven voor collectie en media in het oog. Ook hier valt door een btw-correctie op verhuur en de afrekening op leenrecht het verschil bij overige lasten op.

De financiële lasten geven tegenover 2022 een positief verschil van € 28.000.

Resultaat en bestemming van het exploitatieresultaat Dit alles leidt ertoe dat het resultaat € 1.812.567 hoger uitkomt dan begroot. Het exploitatieresultaat voor 2023 bedraagt € 1.732.567. Het voorstel is om dit ten gunste te brengen van de bestemmingsreserve voor vervangingsinvesteringen.

3.4 Risicoparagraaf

De bibliotheek moet voldoende weerstandsvermogen hebben om onverhoopte tegenvallers te kunnen opvangen. Het gaat dan niet alleen om financiële risico's, maar ook om operationele, organisatorische en andere risico's.

Eens per kwartaal organiseren we een sessie volgens de methodiek van de Risk and Control Self Assessment (RCSA) om de eerder geïdentificeerde risico's na te lopen en mogelijk nieuwe risico's en benodigde mitigerende maatregelen te benoemen. Ook gaat dit gepaard met een herrekening van het benodigde weerstandsvermogen.

Eind 2023 is een herrekening gemaakt van het benodigde weerstandsvermogen aan de hand van de laatste inschatting. Het benodigde bruto weerstandsvermogen volgens de RCSA-methodiek komt uit op € 4,9 miljoen zonder mitigerende maatregelen. Het netto benodigde weerstandsvermogen - het weerstandsvermogen na het nemen van mitigerende maatregelen - komt volgens dit model uit op € 3,9 miljoen.

Met een vermogenspositie van € 10,6 miljoen ultimo 2023 heeft de bibliotheek daarmee een marge van € 5,7 miljoen nodig is om ook in de financieringsfunctie voor de vaste activa te voorzien.

3.5 Governance

De bibliotheek kent een toezichtstructuur die is ingericht volgens het Raad-van-Toezichtmodel. De directeur-bestuurder ontwikkelt het beleid en brengt het ten uitvoer. Onderdeel van deze functie is het afleggen van verantwoording over het gevoerde beleid aan de Raad van Toezicht, bijgestaan door de business controller. De Raad van Toezicht informeert zich daarnaast over de gang van zaken binnen de bibliotheek door periodiek overleg met de Ondernemingsraad. Indien gewenst kan de Raad van Toezicht de business controller rechtstreeks benaderen voor nadere toelichting. De Raad van Toezicht conformeert zich aan de Governance Code Cultuur.

De verhouding tussen de directeur-bestuurder en toezichthouder kenmerkt zich door het constant zoeken en vinden van de juiste balans tussen een controlerende en preventief-actieve taakstelling door de Raad van Toezicht. In zijn functioneren is de raad zich bewust van de principes van 'good governance' conform de 'governance code', waarvan in 2019 het nieuwe model van kracht werd. De raad stelt zich actief, doch terughoudend op. Ter illustratie: de raad staat het bestuur bijvoorbeeld bij door een verwijzing naar relevante contacten in het onderwijs, maar bemoeit zich niet met de aard van de contacten of samenwerkingen die hieruit voortvloeien. De Raad van Toezicht bestond in 2023 uit deels zes, deels zeven leden, benoemd door het College van B&W van de gemeente Rotterdam.

3.6 Begroting 2024

In juni 2020 is een meerjarenbegroting ingediend met een exploitatieresultaat van € 12.834 voor 2024. Door voortschrijdend inzicht in de dienstverlening en de gevolgen van onverwacht hoge inflatie is deze begroting in het voorjaar van 2023 herijkt. Per saldo blijft het resultaat nagenoeg ongewijzigd. Belangrijke veranderingen ten opzichte van de begroting in de meerjarenbegroting zijn:

- Accres op de exploitatiesubsidie (7,61%) en de sinds 2023 ontvangen extra subsidie voor dekking van de hoge inflatie;
- Hogere personeelslasten als gevolg van cao-verhogingen en groei in formatie;
- Meer overige personeelslasten door inhuur van derden ter ondersteuning van de missielijnen;
- Lastenstijgingen facilitaire diensten als gevolg van wereldwijde prijsstijgingen.

Dankwoord

De directie dankt de Raad van Toezicht, de Ondernemingsraad en alle medewerkers van de bibliotheek voor de geleverde inzet en prestaties in 2023. De directie heeft er vertrouwen in dat we de ingezette koers met vastberadenheid kunnen voortzetten.

Namens de Directie,

A. Vlaanderen, directeur-bestuurder

Begroting 2024

Baten	
Subsidies	24.597.394
Gebruikersinkomsten	1.128.000
Specifieke opbrengsten	1.107.000
Evenementen/activiteiten	21.000
Diverse baten	82.000
	<hr/>
	26.935.394

Lasten	
Lonen en salarissen	13.844.939
Overige personeelslasten	1.637.310
Bestuur en organisatie	545.807
Huisvesting	5.866.695
Administratie	304.065
Transport	118.000
Automatisering	1.285.460
Afschrijving	677.976
Collectie en media	1.790.064
Specifieke kosten	832.013
Overige kosten	46.000
	<hr/>
	26.948.329
Financiële B/L	24.000
Totaal	11.065

4. Jaarrekening 2023

Balans per 31 december 2023 (voor resultaatbestemming)

	31-12-2023 / €	31-12-2022 / €
Activa		
Vaste Activa		
Materiële vaste activa		
Verbouwingen	1.051.196	1.385.133
Inventaris en inrichting	1.111.512	1.351.530
ICT (hard- & software)	658.137	679.455
Overige activa in uitvoering	73.495	17.327
Collectie	pm	pm
	2.894.340	3.433.445
Vlottende activa		
Vorderingen		
Debiteuren	384.547	168.915
Gemeente Rotterdam	131.571	139.739
Belastingen en pensioenen	156.497	523.292
Overige vorderingen en overlopende activa	784.928	782.726
	1.457.543	1.614.672
Liquide middelen	11.346.846	9.932.712
Totaal	15.698.729	14.980.829

	31-12-2023 / €	31-12-2022 / €
Passiva		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	4.600.697	5.134.736
Onverdeeld resultaat	1.732.567	-534.039
Bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen	4.206.358	4.206.358
	10.539.622	8.807.055
Voorzieningen		
Personeel	131.831	148.250
Groot onderhoud	839.667	1.628.078
	971.498	1.776.328
Vlottende passiva		
Kortlopende schulden		
Crediteuren	525.785	557.953
Gemeente Rotterdam	271.209	388.345
Belastingen en pensioenen	676.162	580.388
Overige schulden en overlopende passiva	2.714.453	2.870.760
	4.187.609	4.397.446
Totaal passiva	15.698.729	14.980.829

Staat van baten en lasten

	Realisatie 2023 / €	Begroting 2023 / €	Realisatie 2022 / €
Baten			
Subsidies	24.401.203	22.119.917	21.816.207
Gebruikersinkomsten	1.033.013	1.124.725	1.026.308
Specifieke dienstverlening	1.516.914	1.026.025	1.051.361
Evenementen / activiteiten	25.037	18.450	31.280
Overige baten	131.347	92.250	280.586
	27.107.514	24.381.367	24.205.742
Lasten			
Lonen en sociale lasten	12.927.367	12.814.097	12.050.405
Overige personeelslasten	2.024.113	1.555.876	2.265.862
Afschrijvingen	834.622	748.411	715.907
Huisvestingslasten	4.529.244	4.754.477	4.623.226
Administratie- en beheerlasten	419.575	312.179	443.745
Bestuur en organisatie	490.955	473.118	532.509
Automatisering	1.316.837	978.158	1.268.115
Collectie en media	1.571.172	1.813.808	1.759.455
Specifieke kosten	804.008	824.600	711.417
Transport	68.719	74.006	64.571
Overige lasten	355.851	43.962	244.103
	25.342.463	24.392.692	24.679.315
	1.765.051	-11.325	-473.573
Financiële baten en lasten	-32.484	-68.675	-60.466
Totaal exploitatieresultaat	1.732.567	-80.000	-534.039

Kasstroomoverzicht 2023

Bijgaand kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Hierbij nemen we het saldo baten en lasten als uitgangspunt. Vervolgens brengen we correcties aan voor verschillen tussen de baten en ontvangsten en de lasten en uitgaven.

Toelichting

De toename van € 1.414.134 wordt met name bepaald door het positief resultaat van € 1.765.051 en een afname van de kortlopende vorderingen met € 269.412. In deze afname zijn de teruglopende btw-vordering van € 369.000, de vordering op de gemeente van € 120.000 en de gestegen handelsdebiteuren van € 216.000 de belangrijkste componenten.

Door de aanstaande verhuizing van de Centrale Bibliotheek lopen de (vervangings-)investeringen verder terug met een effect van -/€ 181.538.

Kasstroom uit operationele activiteiten	2023 / €	2022 / €
Saldo van baten en lasten	1.765.051	-473.573
Mutaties werkkapitaal		
• Afschrijvingen	835.373	715.907
• Vorderingen	157.129	-556.415
• Kortlopende schulden	-209.836	-1.906
Mutaties voorzieningen	-804.830	33.386
	<u>1.742.887</u>	<u>-282.601</u>
Ontvangen rentebaten	183	221
Betaalde bankkosten en rentelasten	-32.667	-60.687
	<u>-32.484</u>	<u>-60.466</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
(Des)investeringen materiële vaste activa	-240.100	-460.479
(Des)investeringen activa in uitvoering	-56.168	-17.327
	<u>-296.268</u>	<u>-477.806</u>
	<u>1.414.134</u>	<u>-820.873</u>
Beginstand liquide middelen	9.932.712	10.753.585
Mutatie liquide middelen	1.414.134	-820.873
Eindstand liquide middelen	11.346.846	9.932.712

Grondslagen

Oprichting Stichting

Per 1 januari 2013 is de bibliotheek verzelfstandigd vanuit de gemeente Rotterdam bij collegebesluit op 18 december 2012. De Stichting Bibliotheek Rotterdam (SBR) is per 31 augustus 2012 per notariële akte opgericht, waarbij de activiteiten per 1 januari 2013 zijn overgedragen van de gemeente Rotterdam aan de bibliotheek. De afspraken over de verzelfstandiging zijn vastgelegd in de verzelfstandigingsovereenkomst van 19 december 2012 en het addendum op deze overeenkomst, zoals goedgekeurd door het College van B&W op 30 september 2014.

Juridische vorm en voornaamste activiteiten

De organisatie is een stichting. De voornaamste activiteiten van de bibliotheek bestaan uit het ontwikkelen, in stand houden en beheren van openbare bibliotheken teneinde alle burgers van Rotterdam vrije toegang tot informatie, kennis en cultuur te bieden zo dat zij zich bewust, kritisch en actief kunnen bewegen in de maatschappij.

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving 640 'Organisaties zonder winststreven'.

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva alsmede de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten. Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de organisatie zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastge-

steld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop deze betrekking hebben. Winsten worden opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Het boekjaar loopt van 1 januari 2023 tot en met 31 december 2023. De in de jaarrekening opgenomen bedragen zijn in hele euro's.

Oordelen en schattingen

Het opstellen van de jaarrekening vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld.

Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

De afschrijving op de vaste activa (inclusief de bepaling van bijzondere waardeverminderingen), de restwaarde hiervan, en de voorzieningen zijn de belangrijkste posten waarop een schattingsproces van toepassing is.

I. Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen, gebaseerd op de verwachte economische levensduur. Media zijn hierop een uitzondering. Het mediabezit wordt, zoals gebruikelijk in deze branche, niet geactiveerd maar rechtstreeks ten laste van de exploitatie gebracht.

In het jaar van investeren wordt naar tijdsgelang afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname. De afschrijvingen zijn gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de aanschafwaarde, rekening houdend met een restwaarde. Voor zover niet anders is vermeld, is de restwaarde op nihil gesteld.

De activeringsgrens ligt op € 1.000 (per eenheid). Investerings onder de € 1.000 worden rechtstreeks ten laste van het resultaat gebracht.

De gehanteerde categorieën materiële vaste activa en de bijbehorende afschrijvingspercentages voor nieuwe investeringen zijn altijd als volgt:

- Verbouwingen en inrichting 10 jaar
- Inventaris en apparatuur 10 jaar
- ICT (hard- & software) 5 jaar

Voor de activa (oude investeringen) die bij de verzelfstandiging van de gemeente Rotterdam zijn overgenomen, hanteren we als afschrijvingstermijn de geschatte

resterende levensduur van de activa. Hierbij houden we rekening met het vestigingsbeleid en reeds in de planning opgenomen vervangingsinvesteringen. Indien de verwachting van de afschrijvingsmethode, gebruiksduur en/of restwaarde in de loop van de tijd wijzigt, verwoorden we deze schattingswijziging.

Groot onderhoud van materiële vaste activa brengen we, voor zover voor rekening van de stichting, via de voorziening als kosten ten laste van het resultaat. Voor kosten van groot onderhoud wordt een voorziening gevormd.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa
De bibliotheek beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig is. Indien hier sprake van is, boeken we het actief af naar een lagere realiseerbare waarde. De collectie van de bibliotheek is pro memorie opgenomen, gezien de bijzondere aard ervan. Kosten van verwerving en onderhoud worden verantwoord in de staat van baten en lasten van het betreffende boekjaar.

Vorderingen

De vorderingen worden initieel opgenomen tegen reële waarde en daarna tegen geamortiseerde kostprijs, voor zover noodzakelijk onder aftrek van een voorziening voor het risico van oninbaarheid. Voor de post debiteuren is het risico van oninbaarheid in mindering gebracht. De voorziening is bepaald op basis van individuele beoordeling van de openstaande vorderingen per jaareinde.

Liquide middelen

De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van de bibliotheek en

worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Het betreft de kasmiddelen, tegoeden op bankrekeningen en daarnaast zijn ook de betalingen onderweg opgenomen. Deposito's worden onder liquide middelen opgenomen indien zij in feite – zij het eventueel met opoffering van rentebaten – ter onmiddellijke beschikking staan. Liquide middelen die (naar verwachting) langer dan 12 maanden niet ter beschikking staan van de stichting, worden als financiële vaste activa gerubriceerd.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen betreft een buffer ter waarborging van de continuïteit van de bibliotheek. Het wordt opgebouwd uit de resultaatbestemming van overschotten die ontstaan uit het verschil tussen de toegerekende baten en de werkelijke gemaakte lasten. In geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht. Reserves worden geacht uit publieke middelen te zijn opgebouwd, tenzij expliciet anders is vermeld in de toelichting op de balans.

Het eigen vermogen heeft tevens een financieringsfunctie waar het de financiering van de materieel vaste activa betreft.

Bestemmingsreserves worden gevormd met als doel deze in de toekomst aan te wenden voor een specifiek doel. Deze bestemmingsreserves worden gevormd op basis van een besluit van de directie. Aan de bestemmingsreserves ligt een plan ten grondslag waarin is opgenomen welke uitgaven ten laste van de reserve komen. Bestemming van het resultaat aan de algemene reserve dan wel de bestemmingsreserve vindt plaats op basis van een besluit van de directeur en de Raad van

Toezicht na goedkeuring door de gemeente.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op balansdatum bestaan waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen, zijnde de nominale waarde van de verwachte uitgaven die noodzakelijk zijn, tenzij anders vermeld.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen contante waarde, behoudens de voorziening groot onderhoud. Deze is tegen nominale waarde opgenomen. Voorzieningen worden gevoed door dotaties ten laste van de exploitatie. Lasten worden rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht. Eventuele vrijval van de voorziening komt ten gunste van de exploitatie. Voorzieningen hebben een overwegend langlopend karakter.

Voorziening groot onderhoud

De voorziening groot onderhoud is gevormd voor het onderhoud van de centrale en decentrale locaties dat voor rekening komt van de huurder. De voorziening dient ter egalisatie van de jaarlijkse onderhoudskosten. De dotatie komt ten laste van de exploitatie en is gebaseerd op de geraamde kosten op basis van een meerjarenonderhoudsplan dat door het bestuur is vastgesteld. De onderhoudskosten worden direct ten laste van de voorziening gebracht. Vanwege de voorziene verbouwing van de Centrale Bibliotheek valt met deze jaarrekening dit deel van de voorziening vrij.

Voorziening jubilea

De voorziening voor jubileumverplichtingen wordt gewaardeerd tegen contante waarde, gebaseerd op een marktrente van 1%. De voorziening is gevormd ter dekking van de kosten van jubileumgratificatie die op grond van de cao Openbare Bibliotheken dienen te worden betaald. Daarbij houden we rekening met de datum van indiensttreding, een blijfkans-percentage en een uitkering bij een 25- en 40-jarig jubileum conform cao. Bij de berekening van de voorziening voor jubileumverplichting gaan we uit van een pensioenleeftijd van 67 jaar.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen reële waarde en daarna tegen geamortiseerde kostprijs. Deze hebben een looptijd van maximaal één jaar.

II. Grondslagen voor de resultaatbepaling

⊛ Baten

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen lasten. De baten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben (toerekeningbeginsel en realisatiebeginsel).

Subsidies

Onder de exploitatiesubsidies worden de subsidie-inkomsten van de gemeente Rotterdam, rijkssubsidies en diverse (gemeentelijke) doelsubsidies opgenomen. De subsidies worden in het jaar waarop de toekenningen betrekking hebben verwerkt als bate in de staat van

baten en lasten en naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waarvoor nog geen activiteiten zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn nog niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden, zodra de bestedingstermijn op de balansdatum is verlopen.

De vooruit ontvangen subsidies betreffen vooruit ontvangen bedragen die betrekking hebben op nog niet (volledig) uitgevoerde subsidieprojecten bij de bibliotheek. De in deze subsidieprojecten bestede kosten zijn opgenomen in de exploitatie.

De bestedingen in het kader van de doelstellingen worden verantwoord in het jaar dat zij zijn toegezegd of, voor zover dit niet bij toezegging het geval is, in het jaar dat de omvang van de verplichting betrouwbaar kan worden vastgesteld. Voorwaardelijke verplichtingen worden verantwoord in het jaar waarin vast komt te staan dat aan de voorwaarden zal worden voldaan.

Gebruikersinkomsten

De gebruikersinkomsten betreffen de inkomsten van de particuliere leden van de bibliotheek en bestaan met name uit contributies en boetes. De gebruikersinkomsten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Specifieke dienstverlening

Inkomsten vanuit specifieke dienstverlening betreffen de inkomsten vanuit het educatief programma, programmering, zaalverhuur en personele opbrengsten. Deze inkomsten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben. De personele

opbrengsten bestaan onder andere uit detachering en uitkeringen UWV.

Evenementen en activiteiten

De opbrengsten die voortvloeien uit evenementen en activiteiten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop deze betrekking hebben.

Overige baten

Onder de overige baten zijn onder andere sponsoring en donaties, de toiletopbrengsten, opbrengsten drankautomaten en baten voorgaande jaren opgenomen. De overige baten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

⊛ Lasten

Algemeen

De lasten worden bepaald met inachtneming van de vermelde waarderingsgrondslagen. De lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben. Voorzienbare verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar worden in acht genomen, indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden en indien wordt voldaan aan de voorwaarden voor het opnemen van voorzieningen.

Personele lasten

Onder de personele lasten worden de lasten opgenomen van de personeelsleden die in dienst zijn van de rechtspersoon, alsmede de overige personele lasten die betrekking hebben op onder andere externe inhuur, kosten van de wachtgeldregeling, werkloosheidsuitkeringen en reorganisatiekosten. Personeelslasten

worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben.

Pensioenverplichtingen

De werknemers van de bibliotheek vallen onder twee pensioenregelingen. Het personeel dat voor 1 januari 2013 in dienst was, is ondergebracht bij het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP). Personeel dat later in dienst is getreden, is ondergebracht bij het Pensioenfonds Openbare Bibliotheken (POB). De pensioenen worden conform de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 271 in de jaarrekening verwerkt. De regeling is te karakteriseren als een zogeheten toegezegde bijdrage. De aan de pensioenuitvoerder te betalen premie wordt als last in de staat van baten en lasten verantwoord. De te betalen premie dan wel de vooruitbetaalde premie per jaareinde wordt als overlopend passief respectievelijk overlopend actief verantwoord.

De bibliotheek heeft voor deze pensioenregeling geen andere wettelijke of feitelijke verplichting indien zich een tekort voordoet. Wanneer echter de premiebetaling niet meer kostendekkend is, kan dit bij de bibliotheek leiden tot hetzij een aanpassing van de premie dan wel een versoering van de pensioenregeling.

De dekkingsgraad van de pensioenen die bij het ABP ondergebracht zijn, bedraagt per 31 december 2023 110,5%. De dekkingsgraad van de pensioenen die bij het POB ondergebracht zijn, bedraagt per december 2023 130,1%. De toezichthouder stelt de minimaal vereiste beleidsdekkingsgraad op 119,6%.

Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn gerelateerd aan de aanschafwaarde van de desbetreffende materiële vaste activa. In het jaar van investeren wordt lineair afgeschreven op basis van de geschatte economische levensduur.

Overige lasten

De overige lasten, onder andere huisvesting, administratie en beheer, bestuur en organisatie, automatisering, collectie en media, transport en specifieke lasten hebben betrekking op uitgaven die voortvloeien uit aangegane afspraken dan wel noodzakelijk zijn voor het uitvoeren van activiteiten voor de bibliotheek. Deze worden toegerekend aan het verslagjaar waarop deze lasten betrekking hebben.

Financieel resultaat

De rentebaten en -lasten betreffen de renteopbrengsten en -lasten van uitgegeven en ontvangen leningen. Renteopbrengsten worden tijdsevenredig in de exploitatie verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost indien het bedrag bepaalbaar is en de ontvangst waarschijnlijk.

In geval van het kapitaalkrediet wordt de rentelast eveneens toegerekend aan de opeenvolgende verslagperiode naar rato van de resterende hoofdsom van het verstrekte kapitaalkrediet. De rentelasten vinden in het volgend boekjaar hun aanvang.

III. Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld conform de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen en de gelden onderweg.

Toelichting op de balans per 31 decemer 2023

Activa	31-12-2023 / €	31-12-2022 / €
Materiële vaste activa		
Verbouwingen	1.051.196	1.385.133
Inventaris en inrichting	1.111.512	1.351.530
ICT (hard- & software)	658.137	679.455
Overige activa in uitvoering	73.495	17.327
Collectie	pm	pm
	2.894.340	3.433.445

Verloopstaat materiële vaste activa

	Verbouwingen	Inventaris en inrichting	ICT (hard- & software)	Overige activa in uitvoering	Totaal
Aanschafwaarde 1-1-2023	3.297.224	4.001.706	2.883.206	17.327	10.199.463
Cum. Afschrijving 1-1-2023	-1.912.091	-2.650.176	-2.203.751	-	-6.766.018
Boekwaarde begin	1.385.133	1.351.530	679.455	17.327	3.433.445
Investeringsen	-	18.884	253.216	56.168	296.268
Desinvesteringen	-	-	-3.007	-	-3.007
Reguliere afschrijving	-333.937	-258.902	-238.775	-	-831.614
Afschr. desinvestering	-	-	-752	-	-752
Mutaties boekwaarde	-333.937	240.018	-21.318	56.168	-539.105
Aanschafwaarde 31-12	3.297.224	4.020.590	3.101.415	73.495	10.492.724
Afschrijvingen 31-12	-2.246.028	-2.909.078	-2.443.278	-	-7.598.384
Boekwaarde einde	1.051.196	1.111.512	658.137	73.495	2.894.340

Toelichting

De gedane investeringen hebben vooral betrekking op een ICT-uitwijkomgeving in een datacenter. Voor het deel huurdersbelang op de locatie Centrale (Hoogstraat) is een inhaalafschrijving doorgevoerd, dit in verband met de verwachte verhuizing naar de tijdelijke locatie in 2025.

Afschrijvingspercentages (nieuwe investeringen)

- Verbouwingen en inrichting 10 jaar
- Inventaris en apparatuur 10 jaar
- ICT (hard- & software) 5 jaar

In het boekjaar is voor € 296.268 geïnvesteerd (inclusief desinvestering). Dit is minder dan gepland als gevolg van het achterblijven van facilitaire vervangingsinvesteringen. Hiermee ligt het investeringsniveau op een lager niveau dan de afschrijvingen, waardoor het saldo vaste activa met € 539.105 afneemt.

Overzicht verzekerde waarde

De totaal verzekerde waarde opstal en inventaris bedraagt € 45.156.400. De totale jaarlijkse premie ter dekking van de verzekerde waarde voor opstal en inventaris bedraagt € 31.552.

Vlottende activa

Vorderingen

	31-12-2023 / €	31-12-2022 / €
Debiteuren		
Debiteuren	402.890	174.397
Voorziening dubieuze debiteuren (-/-)	-18.343	-5.482
	384.547	168.915
Gemeente Rotterdam		
Subsidievorderingen	112.283	-
Vorderingen t.b.v. verbouwing Centrale	-	-
Overige vorderingen uit debiteurensaldo	19.288	139.739
	131.571	139.739
Belastingen en pensioenen		
Te vorderen BTW	156.497	523.292
	156.497	523.292
Overige vorderingen en overlopende activa		
Nog te factureren / te declareren bedragen	136.822	23.998
Personele vorderingen	-1.456	718
Subsidievorderingen	28.110	38.536
Waarborgsommen, etc.	104.062	121.981
Transitorische posten/ vooruitbetaalde kosten	446.390	484.608
Overige vorderingen	71.000	112.885
	784.928	782.726
Totaal vorderingen	1.457.543	1.614.672
Liquide middelen		
	31-12-2023 / €	31-12-2022 / €
Kas	7.876	4.317
ABN-AMRO 64.45.12.636	7.226.155	6.471.077
BN-AMRO 64.45.12.644	2.494.992	2.227.479
iDeal-rekening 475082796	1.607.963	1.222.645
Kruisposten centraal/decentraal geldverkeer	9.860	7.194
	11.346.846	9.932.712
Totaal activa	15.698.729	14.980.829

De debiteurenpositie is in 2023 hoger dan een jaar eerder, omdat er later is gefactureerd aan de scholen voor het dBos programma.

Verloopstaat eigen vermogen

	Stand per 31-12-2022 / €	Resultaat	Overige mutaties	Stand per 31-12-2023 / €
Algemene reserve	5.134.736	-	-534.039	4.600.697
Onverdeeld resultaat	-534.039	1.732.567	534.039	1.732.567
Bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen	4.206.358	-	-	4.206.358
	8.807.055	1.732.567	-	10.539.622

Voorzieningen

	31-12-2023 / €	31-12-2022 / €
Personeel	131.831	148.250
Groot onderhoud	839.667	1.628.078
	971.498	1.776.328

Verloopstaat voorzieningen

	Dotaties 2023	Onttrekkingen 2023	Vrijval 2023	Stand per 31-12-2023 / €
Voorziening jubilea	25.000	41.419	-	131.831
Voorziening groot onderhoud	110.753	61.295	837.869	839.667
	135.753	102.714	837.869	971.498

Uitsplitsing looptijd voorzieningen

	Stand per 31-12-2023	Kortlopend deel < 1 jaar	Langlopend deel > 1 jaar
Voorziening personeel			
Voorziening jubilea	131.831	15.655,00	116.176,00
Voorziening onderhoud			
Voorziening groot onderhoud	839.667	54.136,00	785.531,00
	971.498	69.791	901.707

Voorziening groot onderhoud en personeel

De voorziening voor groot onderhoud is gevormd om kosten voor groot onderhoud in de toekomst te kunnen financieren (egaliseren van kosten). De jaarlijkse dotatie zorgt ervoor dat voor al het voorziene planmatig onderhoud voldoende middelen beschikbaar zijn.

Voor de Centrale Bibliotheek (locatie Hoogstraat) is ultimo 2023 de voorziening op nul gesteld. De oplevering van het voorlopig ontwerp van de verbouwing heeft in de zomer van 2023 tot een

bindend besluit geleid in de gemeenteraad om de financiering te dekken. Hierdoor is het project definitief en is gestart met het definitief ontwerp en het tijdspad van realisatie. Het onderhoudsplan is daarmee voor deze locatie komen te vervallen. De voorziening groot onderhoud bevat alleen nog het toekomstig onderhoud van de overige vestigingen.

De voorziening personeel behelst de voorziene uitgaven voor jubilea. Bij de berekening hiervan is de gehanteerde rekenrente 1%.

Kortlopende schulden

	31-12-2023 / €	31-12-2022 / €
Crediteuren		
Crediteuren	525.785	557.953
	525.785	557.953
Gemeente Rotterdam		
Schulden uit crediteurensaldo	118.424	167.000
Schuld t.b.v. verbouwing Centrale	-	95.349
Subsidieverplichtingen	152.785	125.996
	271.209	388.345
Belastingen en pensioenen		
Te betalen loonheffing en sociale lasten	467.960	416.878
Te betalen pensioenpremies	208.202	163.510
	676.162	580.388
Overige schulden en overlopende passiva		
Reservering vakantiegeld	459.954	419.628
Reservering vakantiedagen	574.567	555.068
Reserveringen eindejaarsuitkeringen	-	-
SBW-afdracht voor A&O-fonds	-3.097	1.722
Te betalen personeelsverplichtingen	11.467	16.754
Vooruitontvangen contributies	427.294	395.979
Vooruitontvangen bedragen / transitorische posten	240.085	154.009
Pastegoeden van leden	102.064	95.270
Verplichtingen boekenfonds	-	-
Subsidieverplichtingen	345.895	411.968
G4-bijdragen t.b.v. gezamenlijke opdrachten	130.000	22.500
Te betalen accountantskosten	38.050	26.500
Betalingen onderweg	-	-
Nog te betalen / transitorische posten	387.657	771.362
	2.714.453	2.870.760
Totaal kortlopende schulden	4.187.609	4.397.446
Totaal passiva	15.698.729	14.980.829

Toelichting

Onder de kortlopende schulden staat een verplichting voor het in de nabije toekomst te organiseren gezamenlijk onderzoek door de G4-bibliotheken. De Stichting Bibliotheek Rotterdam draagt een gelijkwaardig deel van € 32.500 bij.

Verloopstaat subsidies

	Stand per 31-12-2022	Nieuwe Beschikkingen	Ontvangen	Besteed	Ontbreken van vaststelling (*)	Stand per 31-12-2023
Subsidieverplichtingen						
Gemeente Rotterdam:						
Atlas van Stolk 2022	-96.885	-	-	-	96.885	-
Atlas van Stolk 2023 (*)	-	550.000	550.000	551.420	-1420	-
Bijdrage IFLA	-2.277	-	-	2.277	-	-
DI 55+ periode mei-dec 2023	-	589.536	471.629	462.455	-	-9.174
DI 55+ activiteiten netwerk	-11.000	-	-	-	-	-11.000
Gemeente Toen en nu - Menukaart Slavernij	-18.106	-	-11.457	-	6.649	-
Gemeente Heel Rotterdam Leest	-	70.000	58.333	35.722	-	-22.611
SPUK Beverwaard	-	440.000	-	-	-	-
SPUK Middelland - West	-	440.000	-	-	-	-
SPUK Lage Land	-	220.000	110.000	-	-	-110.000
SPUK Charlois	-	220.000	-	-	-	-
Andere overheden:						
Europese Commissie	10.026	-	17.500	-	7.474	-
Niet-overheid:						
KB DI & IDO	-186.670	-	-	163.445	-	-23.225
KB samenwerking Belastingdienst	-38.291	-	-	-	-	-38.291
KB Digitale inclusie - kwetsbare burgers	-71.463	-	-	-	-	-71.463
KB DI 55+ verlenging	-96.544	96.544	-	11.448	-	-85.096
Probiblio dBoS VMBO 2022-2023	-9.000	-	-	1.000	8.000	-
STICHTING LEZEN Uitrolfase Gezinsaanpak geletterdheid	-	13.520	13.520	-	-	-13.520
Stchting Lezen - Boekstart Kinderopvang	-10.000	-	-	-	10.000	-
Stichting Lezen, Impulsregeling KDV	-	-	22.500	9.000	-	-13.500
Stichting Lezen, Impulsregeling PO	-	-	117.000	46.800	-	-70.200
Stichting Lezen, Impulsregeling VO	-	-	51.000	20.400	-	-30.600
	-530.210	2.639.600	1.400.025	1.303.967	127.588	-498.680

*) Bij de subsidie voor Atlas van Stolk wordt in dit overzicht het bestede bedrag getoond, inclusief de verschuldigde btw. Dit geeft het juiste beeld van de uitputting van de ontvangen subsidie. Verderop bij de toelichting op de baten wordt de opbrengst gerapporteerd exclusief de verschuldigde btw.

Subsidievorderingen

	Stand per 31-12-2022	Nieuwe Beschikkingen	Ontvangen	Besteed	Ontbreken van vaststelling (*)	Stand per 31-12-2023
Vorderingen uit afgeronde subsidies:						
Gemeente Rotterdam:						
DI 55+ 2022	37.664	-	-	-	-	37.664
Gemeente IDO - Dig. vaardigheden	-	-	-	65.771	-	65.771
Gemeente Toen en nu - Regie	-35.392	-	-	21.353	22.887	8.848
Niet-overheid:						
Erfgoedcollectie (Boek & Wurm)	28.510	-	20.230	19.830	-	28.110
	30.782	-	20.230	106.954	22.887	140.393
	-499.428	2.639.600	1.420.255	1.410.921	150.475	-358.287

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Meerjarige financiële verplichtingen

De niet uit balans blijvende verplichtingen betreffen de langlopende overeenkomsten waaruit één of meerdere verplichtingen voortvloeien. Het totaal van de verplichtingen voor 2024 bedraagt afgerond € 4,8 miljoen. Dit bedrag was in 2023 lager (€ 3,4 miljoen). Sommige uitgaven werden opgenomen als reservering of niet meegenomen. Er zijn contracten verlengd en er zijn nieuwe contracten gesloten. Het totaal aan verplichtingen voor 2025 en verder bedraagt € 23,7 miljoen (in 2023 vanaf 2024 gerapporteerd € 10,9 miljoen). Het merendeel daarvan betreft huurverplichtingen. De stijging betreft de stijging van de huren en de toekomstige huur van de Librijesteeg.

De volgende meerjarige financiële verplichtingen worden onderscheiden:

⊕ Huurverplichtingen

De huurverplichtingen hebben betrekking op contracten die qua looptijd zeer uiteenlopen, waarbij het langstlopende contract als einddatum het jaar 2041 heeft. De bibliotheek heeft per balansdatum langlopende huurcontracten voor bedrijfspanden, waarvan de verwachte jaarlijkse lasten voor 2024 circa € 2,0 miljoen (2023: € 1,8 miljoen) bedragen. Het totaal aan huurverplichtingen voor 2025 en verder bedraagt € 22,7 miljoen (in 2023 vanaf 2024 gerapporteerd € 10,0 miljoen). Komende veranderingen: de vernieuwing van de Centrale Bibliotheek met de daarmee samenhangende verhuizing naar een tijdelijke locatie.

⊕ Inkoopverplichtingen

ICT-verplichtingen

De totale waarde aan verplichtingen voor ICT voor 2024 bedraagt € 671.000 (2023: € 530.000) en bestaan uit contracten voor: software en hardware;

- kopieer- en printapparatuur;
- vaste en mobiele telefonie;
- ICT diensten.

De looptijd van de contracten varieert, maar het gaat hier veelal om raamcontracten waarbinnen vaste diensten worden geleverd en die stilzwijgend telkens met een jaar worden verlengd. Er is nieuwe hardware en software aangekocht.

⊕ Overige verplichtingen

- De polis voor eigen risico op ziektekosten bedraagt circa € 73.000 (2023: € 74.000).
- Uitbestede salarisadministratie bedraagt € 43.000 (uitgaven 2023: € 38.000).
- Overige HRM gerelateerde diensten (nieuw plansysteem) en inhuur: € 241.000.
- De verplichtingen uit gebouw gebonden onderhoudscontracten bedragen voor 2024 € 129.000 (2023: € 102.000).
- De verplichtingen uit de belangrijkste overige facilitaire contracten voor
 - Wagenpark, automaten, advies, ongediertebestrijding: € 70.000 (2023: € 60.000);
 - Schoonmaakdiensten: € 608.000 (2023: € 245.000);
 - Beveiligingsdiensten: € 557.000 (2023: € 278.000);
 - Projecten (Lage land, Tijdelijke huisvesting, vernieuwing Centrale): € 133.000;
 - Overige diensten en contributies: € 190.000.

Toelichting op de staat van baten en lasten 2023

Onderstaand volgt per categorie een toelichting op de verschillen tussen realisatie 2023 en begroting respectievelijk tussen realisatie 2023 en realisatie 2022.

	Realisatie 2023 / €	Begroting 2023 / €	Realisatie 2022 / €
Exploitatiesubsidie gemeente	22.901.500	20.980.670	20.596.000
Rotterdamse doelsubsidies en correctie	1.110.296	559.097	804.989
Doelsubsidies (niet-Rijk)	389.407	580.150	415.218
	24.401.203	22.119.917	21.816.207

In vergelijking met begroting (€ 2.281.286)

In de structurele begroting is na begroting door de gemeente besloten om de bibliotheek op prijsstijgingen te compenseren met een additionele subsidie van € 1.500.000. Samen met het accres bepaalt dit het verschil van € 1.921.000 op de exploitatiesubsidie.

In de begroting voor Rotterdamse doelsubsidies was de budgetsubsidie voor Digitale Inclusie nog niet bekend (€ 608.000). Voor de Atlas van Stolk is niet de volledige subsidie uitgeput (-/- € 156.000). De onderbesteding bij de overige doelsubsidies (-/- € 191.000) wordt bepaald door met name de afsluiting van het project Digitale Inclusie bij de Koninklijke Bibliotheek in april 2023.

In vergelijking met 2022 (€ 2.584.996)

Voor de exploitatiesubsidies betreft dit de al eerder beschreven extra subsidie ter dekking van de prijsstijgingen en het accres (€ 2.306.000).

Bij Rotterdamse doelsubsidies is met name de budgetsubsidie voor Digitale Inclusie verantwoordelijk voor de stijging van € 305.000. Bij overige doelsubsidies is een daling van € 26.000 het resultaat door het restant subsidie van Koninklijke Bibliotheek voor Digitale Inclusie (€ 163.000), de eindafrekening van Ouderen in de Wijk (€ 46.000) en meerdere kleine eenmalige subsidies.

Gebruikersinkomsten

	Realisatie 2023 / €	Begroting 2023 / €	Realisatie 2022 / €
Contributies	736.874	855.375	755.327
Boetegelden	184.553	199.650	172.226
Verkoop afgeschreven boeken/ AVM/overige	4.951	11.275	2.952
Leengeld boeken/AVM/overige	42.513	30.750	39.043
Overige gebruikersinkomsten	64.122	27.675	56.760
	1.033.013	1.124.725	1.026.308

In vergelijking met begroting (-/- € 91.712)

Waar in de overige dienstverlening snel een opmars te zien is na corona, komen de gebruikersinkomsten nog niet tot een niveau van de begroting. Het achterblijven wordt bepaald door de inkomsten uit contributie, -/- € 119.000 ten opzichte van de begroting, hoewel het ledenaantal per saldo in de tweede helft van het jaar langzaam steeg.

In vergelijking met 2022 (€ 6.705)

We zien hier het effect van de nog dalende opbrengsten op contributies (-/- € 18.000), en het langzaam stijgende ledenaantal in de tweede helft van 2023. In 2023 is de vrijstelling op boetes volledig ingetrokken en heeft geleid tot een stijging van € 12.000.

Specifieke dienstverlening

	Realisatie 2023 / €	Begroting 2023 / €	Realisatie 2022 / €
Opbrengst participatie	-	-	1.445
Opbrengsten educatief programma	321.892	271.625	248.269
Opbrengsten fotokopieën	106.388	61.500	66.043
Verhuur gebouwen	524.334	428.450	413.723
Zaal- en theaterverhuur	224.425	153.750	158.391
Catering zaal- en theaterverhuur	164.981	69.700	98.314
Overige opbrengsten (o.a. kas/facturatie/facilitair)	98.809	-	16.020
Detachering	23.668	-	-
Uitkering UWV/loonsubsidies	52.417	41.000	49.156
	1.516.914	1.026.025	1.051.361

In vergelijking met begroting (€ 490.889)

Over de hele linie is een sterke prestatie ruim boven de begroting zichtbaar. Hier willen we expliciet de prestatie bij de zaal- en theaterverhuur vermelden van € 166.000 boven begroting. Verder is de opbrengst voor vaste verhuur sneller op het oude peil dan verwacht (€ 96.000). De overige opbrengsten (€ 99.000) worden bepaald door declarabele projectkosten voor de tijdelijke huisvesting.

In vergelijking met 2022 (€ 465.553)

Het effect van het stoppen van de coronamaatregelen is duidelijk zichtbaar. Er zijn opbrengsten uit het educatief programma (€ 74.000), vaste verhuur (€ 111.000), fotokopieën (€ 40.000), zaal-, theaterverhuur en -catering (€ 133.000) en declarabele projectkosten voor de tijdelijke huisvesting (€ 83.000).

Evenementen / activiteiten

	Realisatie 2023 / €	Begroting 2023 / €	Realisatie 2022 / €
Opbrengsten LPC-activiteiten	12.065	18.450	17.778
Opbrengsten overige activiteiten/ evenementen	12.972	-	13.502
	25.037	18.450	31.280

In vergelijking met begroting (€ 6.587)

Het herstel van de opbrengsten op evenementen na de coronamaatregelen is beter dan verwacht.

In vergelijking met 2022 (-/- € 6.243)

In 2022 is veel omzet gerealiseerd in digitale registraties (streaming) van activiteiten. Dit deel van de opbrengsten is in 2023 niet gerealiseerd.

Overige baten

	Realisatie 2023 / €	Begroting 2023 / €	Realisatie 2022 / €
Sponsoring/donaties	20.085	-	23.767
Drankautomaten	18.865	15.375	16.883
Toiletopbrengsten	79.876	61.500	58.673
Diverse baten	12.521	15.375	14.152
Baten voorgaande dienstjaren	-	-	167.112
	131.347	92.250	280.586

In vergelijking met begroting (€ 39.097)

De opbrengst voor sponsoring/donaties werd met € 20.000 gerealiseerd voor de productie van het boek 400 jaar Bibliotheek Rotterdam. Verder was het met name de omzet toiletopbrengsten die snel op dezelfde hoogte kwam als voor corona € 18.000 boven begroting.

In vergelijking met 2022 (-/- € 149.239)

In 2022 werd voor € 167.000 gerapporteerd aan baten over voorgaande jaren. Dergelijke incidentele en niet te voorspellen meevallers hebben zich in 2023 niet voorgedaan. De belangrijkste post daarin was de leenrechtvergoeding die toen een onderschrijding gaf en dit jaar voor een significante overschrijding zorgt.

Totale baten

	Realisatie 2023 / €	Begroting 2023 / €	Realisatie 2022 / €
	27.107.514	24.381.367	24.205.742

Personeelslasten

	Realisatie 2023 / €	Begroting 2023 / €	Realisatie 2022 / €
Brutolonen en salarissen	9.941.996	9.964.462	9.135.2863
Sociale lasten	1.633.035	1.610.069	1.511.377
Pensioenlasten	1.368.755	1.213.941	1.409.757
Onttrekking/dotatie voorziening Jubilea	-16.419	25.625	-6.015
Onttrekking/dotatie voorziening reorganisatie	-	-	-
Vrijval personele voorzieningen	-	-	-
	12.927.367	12.814.097	12.050.405
Inhuur, uitzendkrachten en projectpersoneel	1.372.934	1.010.627	1.589.049
Werving en selectie	60.745	10.250	15.607
Studiekosten en deskundigheidsbevordering	251.224	276.750	294.172
Arbodienst	83.153	46.125	59.171
Personeelsverzekeringen (w.o. verzuim)	85.578	73.800	99.839
Overige personeelslasten	170.479	138.324	208.024
	2.024.113	1.555.876	2.265.862
Totaal personele lasten	14.951.480	14.369.973	14.316.267

Onderverdeling personeel

	31-12-2023	01-01-2023	31-12-2022
Totaal aantal fte	207,1	194,5	194,7
Totaal aantal mw's	269	251	247
Fulltimers	59	58	55
Aantal fte boventallig	0	0	0
Totaal aantal mw's boventallig	0	0	0
Totaal aantal fte zonder boventallig	207,1	194,5	194,7

In vergelijking met begroting (€ 581.507)

Het verschil bij personeelslasten is € 113.000. Een deel hiervan is te verklaren in het verschil tussen de personele begroting en de werkelijke formatie, alsmede het verschil tussen de begrote cao-stijging en werkelijke stijging.

Voor de Overige personeelslasten is het verschil met de begroting € 468.000.

Inhuur, uitzendkrachten en projectpersoneel (overschrijding € 362.000) geeft de volgende bijzonderheden:

- De inhuur van uitzendkrachten binnen de dienstverlening, niet gerelateerd aan incidentele projecten, bedroeg € 538.000. Hiervoor was € 354.000 begroot.
- De begroting voor project inhuur Digitale Inclusie bedroeg € 3.000, in de realisatie was dit € 81.000.
- Voor het team Taalplezier voor de jeugd hebben we een teamleider ingehuurd (€ 94.000).

Bij werving is er een budgetoverschrijding van € 50.000, dit heeft met name te maken met de wervingsfee voor de directeur-bestuurder en een teammanager. Bij studiekosten en deskundigheidsbevordering is een onderschrijding van -/- € 26.000 zichtbaar. De Arbodienst geeft een overschrijding van € 37.000, met name door een aanbod van een niet begroot Preventief Medisch Onderzoek (PMO). Tenslotte is de personeelsverzekering met € 12.000 gestegen en geeft een aanpassing in de voorziening voor vakantiedagen een stijging van € 19.000.

Ten opzichte van 2022 (€ 635.213)

Het verschil bij personeelslasten is € 877.000. De per 1 januari 2023 vernieuwde cao-overeenkomst heeft op de loonkosten een stijging in 2023 veroorzaakt van zo'n 5% (597.000). De stijging in formatie is voornamelijk in de tweede helft van 2023 geweest, waardoor het effect nog beperkt is (€ 280.000).

Voor overige personeelslasten is het verschil -/- € 242.000. Vergeleken met 2022 wordt het verschil in hoge mate bepaald door minder inhuur van uitzendkrachten en projectpersoneel (-/- € 216.000). In 2023 is bewust minder uitgegeven aan studie en deskundigheidsbevordering (-/- € 43.000).

Afschrijvingen

	Realisatie 2023 / €	Begroting 2023 / €	Realisatie 2022 / €
Verbouwingen en inrichting	333.937	230.625	212.272
Inventaris en apparatuur	258.902	282.036	265.005
ICT (hard- & software)	241.783	235.750	238.630
	834.622	748.411	715.907

Huisvestingslasten

	Realisatie 2023 / €	Begroting 2023 / €	Realisatie 2022 / €
Huur gebouwen	2.226.585	2.204.200	2.087.245
Servicekosten	205.754	174.250	164.649
Onderhoud gebouwen	312.916	351.575	267.928
Groot onderhoud o.b.v. MJOP	61.295	44.444	26.687
Mutatie onderhoudsvoorziening	788.411-	58.056	39.401
Vandalisme	3.257	5.125	-
Onderhoud inventaris	-	4.100	14.652
Schoonmaakkosten door derden	630.301	616.025	596.181
Energie en water	759.458	510.732	559.318
Heffingen (OZB, reinigingsrecht)	77.385	102.500	86.863
Verzekeringen	71.758	43.050	45.740
Beveiliging en bewaking	586.082	440.750	474.715
Inhuur (juridisch) advies huisvesting	337.298	51.250	171.032
Verhuiskosten	588	21.935	13.610
Overige huisvestingslasten	-	70.110	1.594
Kleine inventarisaankopen	44.978	56.375	73.611
	4.529.244	4.754.477	4.623.226

In vergelijking met begroting (-/- € 225.233)

De belangrijkste onderschrijdingen:

Bij de mutatie onderhoudsvoorziening is het vervallen van het deel voorziening voor de Centrale Bibliotheek dit jaar verwerkt (-/- € 846.000). Verder loopt het onderhoud terug door een gewijzigd beleid op de centrale locatie (-/- € 38.000). Met name de gemeentelijke heffingen (-/- € 25.000) en het uitblijven van verhuiskosten (-/- € 21.000) leveren voordeel op.

De belangrijkste overschrijdingen:

De kosten voor huur en servicekosten zijn hoger dan begroot (€ 54.000). De tarieven voor energie en water liepen in 2023 sterker op (begroot € 273.000). Voor beveiliging werd in 2023 meer uitgegeven door uitbreiding en incidentele uitbreiding bij verhuur (€ 145.000). Ook het contractbeheer op onder andere energie en belastingen (€ 10.000) leidde tot meer uitgaven dan begroot. De inhuur voor advies huisvesting is hoger dan begroot en is vooral gerelateerd aan de fase van voorlopig ontwerp voor de Hernieuwing Centrale Bibliotheek (€ 286.000). Een laatste belangrijke structurele stijging zijn de verzekeringen (€ 29.000).

In vergelijking met 2022 (-/- € 93.982)

Hoewel het saldo relatief weinig afwijkt van de realisatie in 2022, zijn er ook belangrijke verschillen te rapporteren. De mutatie van de onderhoudsvoorziening geeft hier een effect van -/- € 828.000. Verder heeft op kleine inventarisaankopen het wegvallen van de coronamaatregelen een effect van -/- € 29.000. Een prijsindexatie in de huur en servicekosten levert een stijging op van € 180.000. Energie en water stijgt met € 225.000, beveiliging met € 111.000 en de inhuur voor advies huisvesting met € 166.000. Ook hier zien we de relatief sterke structurele stijging in de kosten voor verzekeringen van € 26.000.

Administratie- en beheerlasten

	Realisatie 2023 / €	Begroting 2023 / €	Realisatie 2022 / €
Kopieerapparaten	35.167	15.375	28.743
Repro-, drukwerk- online communicatiekosten	13.949	34.200	20.670
Kantoorbenodigdheden	53.019	43.050	48.372
Porti- en vrachtkosten	54.396	61.500	54.737
Vaste en mobiele telefonie	62.706	54.735	52.159
Financiële administratie	52.113	49.200	178.077
Salarisadministratie	41.597	30.750	37.764
Aanschaf, onderhoud en reparatie kantoorapparatuur	5.533	8.507	6.878
Afschrijving dubieuze debiteuren	12.861	512	-4.931
Overige administratie en beheer	88.234	14.350	21.277
	419.575	312.179	443.745

In vergelijking met begroting (€ 107.396)

De belangrijkste afwijking in de realisatie betreft overige administratiekosten en beheer (€ 73.000). Hierin zit de correctie op de voorbelasting van btw van 5% (pro rata) verwerkt. De kosten voor de financiële en salarisadministratie betreffen een tariefverhoging (€ 14.000). Bij kopieerapparaten was in de begroting onvoldoende rekening gehouden met nog doorlopende vaste lasten, dat samen met een tariefsverhoging tot een stijging van kosten leidt (€ 20.000).

In vergelijking met 2022 (-/- € 24.170)

Significant is hier het verschil in de Financiële administratiekosten door de inhuur van een manager F&C in 2022 (-/- € 126.000). Daartegenover staan algemene kosten en tariefsverhogingen, met ook hier een stijging van de overige administratiekosten en beheer (€ 66.000) door de btw-correctie van 5%.

Bestuur en organisatie

	Realisatie 2023 / €	Begroting 2023 / €	Realisatie 2022 / €
Personele bestuurskosten (reis/verblijf/overig)	230.538	176.130	166.711
Kosten Raad van Toezicht (reis/verblijf/overig)	20.140	23.063	26.052
Promotie- en representatiekosten	46.640	9.475	20.437
Contributies	52.981	56.375	50.184
Accountantskosten	64.866	43.050	76.770
Inhuur organisatie, beleid en formatie advies	55.108	159.900	191.767
Overige bestuurs- en organisatiekosten	20.682	5.125	588
	490.955	473.118	532.509

In vergelijking met begroting (€ 17.837)

De personele bestuurskosten zijn hoger door de langere overdrachtsperiode van de directiepost (€ 54.000). De overschrijding in promotie en representatie (€ 37.000) is toe te schrijven aan extra uitgaven voor en tijdens de IFLA. Bij de accountantskosten is sprake van extra werk ten behoeve van de verbouwing (€ 22.000). Bij de inhuur voor adviseurs was in de begroting rekening gehouden met de inhuur van een interne projectleider voor de verbouwing (-/- € 105.000). Dit is met eigen personeel ingevuld. Bij de overige bestuurs- en organisatiekosten betreft het de laatste kosten voor het boek Bibliotheek Rotterdam 400 jaar (€ 16.000).

In vergelijking met 2022 (-/- € 41.554)

In de personele bestuurskosten is een verschil van € 64.000 zichtbaar. De promotiekosten zaten ook al deels in 2022, waardoor het verschil hier wordt beperkt tot € 26.000. Bij de inhuur van adviseurs is het verschil groter (-/- € 137.000) vanwege het wegvallen van de kosten van de ingehuurd projectleider en adviseurs ten tijde van de voorlopig ontwerpfase van de verbouwing.

Automatisering

	Realisatie 2023 / €	Begroting 2023 / €	Realisatie 2022 / €
Licentiekosten automatisering (onderhoud)	574.448	439.521	503.943
Aanschaf (klein) soft- en hardware	180.697	92.250	253.299
Onderhoud soft- en hardware	456.397	363.875	406.179
Kosten datalijnen	105.295	82.512	104.694
	1.316.837	978.158	1.268.115

In vergelijking met begroting (€ 338.679)

De licentiekosten zijn gestegen (€ 135.000) door prijsontwikkelingen. De meer incidentele aanschaf van klein hard- en software is met name door prijsstijgingen hoger dan begroot (€ 56.000), daarnaast is een collectiebeheersysteem voor Atlas van Stolk in gebruik genomen (€32.000). De onderhoudskosten zijn deels gestegen door een nieuw beveiligingscontract naar aanleiding van de hack en door algemene prijsstijgingen (€ 93.000).

Bij de kosten voor datalijnen is de opgelegde begroting evenals in 2022 niet gehaald (€ 23.000). De tariefsverhogingen en de koppeling aan het datacenter verklaren samen deze stijging.

In vergelijking met 2022 (€ 48.722)

De hierboven gegeven verklaring heeft ten opzichte van 2022 de volgende uitwerking; licentiekosten (€ 71.000) en onderhoud (€ 50.000). Bij de datalijnen is door een leverancierswissel in 2022 een tijd sprake geweest van dubbele kosten, waardoor de huidige kostenverhoging geen verschil geeft (€ 1.000). De aanschaf voor klein soft- en hardware was in 2022 hoog vanwege de hack (-/- € 105.000), waar nu de aanschaf van het collectiebeheersysteem voor Atlas van Stolk (€ 32.000) tegenover staat.

Collectie en media

	Realisatie 2023 / €	Begroting 2023 / €	Realisatie 2022 / €
Boeken collectie	694.818	835.087	868.541
Educatief programma collectie	362.289	461.250	396.086
Digitale bestanden	15.099	30.750	27.321
Leenrechtvergoeding en IBL-verkeer boeken	181.274	110.700	108.012
Tijdschriften en dagbladen	135.287	135.146	135.279
Plak- en bindmateriaal	78.182	97.375	101.892
Vaste catalogus kosten	104.223	143.500	122.324
Overige materialen	-	-	-
	1.571.172	1.813.808	1.759.455

In vergelijking met begroting (-/- € 242.636)

De meest significante onderschrijding betreft de aanschaf van reguliere en educatieve boeken (-/- € 239.000). De verhuizing naar de tijdelijke huisvesting en vervolgens terug naar de vernieuwde centrale ligt hieraan ten grondslag. De vaste cataloguskosten onderschrijden -/- € 39.000, plak- en bindmateriaal -/- € 19.000 en digitale bestanden -/- € 16.000. De overschrijding van leenrecht met € 71.000 geeft aan dat de groei in uitleningen de verwachtingen hebben overtroffen

In vergelijking met 2022 (-/- € 188.283)

Ook hier vallen dezelfde onderdelen op. De onderschrijding bij boeken (-/- € 208.000), cataloguskosten (-/- € 18.000), plak- en bindmateriaal (-/- € 24.000) en digitale bestanden (-/- € 12.000) staan tegenover de stijging van € 73.000 voor leenrecht.

Specifieke kosten

	Realisatie 2023 / €	Begroting 2023 / €	Realisatie 2022 / €
Publieksvoorlichting, publiciteit en drukwerk	75.702	103.525	68.258
Jeugdactiviteiten, kinder- en jeugdtheater	66.222	20.500	76.911
LPC-exposities, tentoonstellingen en overige evenementen	192.499	390.525	228.427
CPNB uitgaven	66	61.500	38
Educatief programma ICT, facilitair en overig	78.193	71.750	41.036
Kosten zaal- en theaterverhuur (o.a. catering/inhuur/overig)	221.533	105.575	148.242
Marketing, Klanttevredenheid onderzoek en fondsenwerving	72.746	71.225	86.988
Overige kosten specifieke dienstverlening	97.047	-	61.517
	804.008	824.600	711.417

In vergelijking met begroting (-/- € 20.592)

We zien bij marktwerking, fondswerving en CPNB-campagnes een duidelijke onderschrijding (-/- € 88.000). Ook evenementkosten en geprogrammeerde (jeugd-)activiteiten onderschrijden het budget (-/- € 152.000). Door de sterke stijging in zaal- en theaterverhuur overschrijden ook de kosten daarvoor (€ 116.000). De gerapporteerde overschrijding bij overige kosten in de dienstverlening (€ 97.000) betreffen hoofdzakelijk activiteitenkosten voor het project Digitale Inclusie. Deze konden op het moment van de begroting nog niet worden bepaald.

In vergelijking met 2022 (€ 92.591)

Belangrijkste verschil met 2022 is dat in 2023 de zaal- en theaterverhuur zeer succesvol uit de coronatijd is gekomen. De kosten hiervoor stegen met € 73.000. Verder is de intensivering in de Bibliotheek op School goed zichtbaar in de kosten (€ 37.000). Tegenover 2022 zijn ook de activiteitenkosten voor project Digitale Inclusie gestegen (€ 36.000). De belangrijkste onderschrijding is ook hier het achterblijven evenementen en geprogrammeerde (jeugd-)activiteiten (-/- € 47.000).

Transport

	Realisatie 2023 / €	Begroting 2023 / €	Realisatie 2022 / €
Leasekosten dienstauto's	29.618	36.593	26.797
Transport overige dienstverlening	39.101	37.413	37.774
	68.719	74.006	64.571

In vergelijking met begroting (-/- € 5.287)

Dit betreft een tijdelijke kostenverlaging tussen twee niet aansluitende leasecontracten.

In vergelijking met 2022 (€ 4.148)

Ook hier betreft het een tijdelijke kostenverlaging tussen twee niet aansluitende leasecontracten.

Overige lasten

	Realisatie 2023 / €	Begroting 2023 / €	Realisatie 2022 / €
Algemene externe communicatie	143.416	30.125	39.247
Overige kosten (niet dienstverlening)	45.831	13.837	159.790
Nagekomen lasten voorgaande jaren	166.604	-	45.066
	355.851	43.962	244.103

In vergelijking met begroting (€ 311.889)

Voor de IFLA zijn onder Algemene externe communicatie niet begrote uitgaven gedaan voor ruim € 81.000 en is er een nieuwe contentstrategie ontwikkeld voor € 30.000. Voor de oplevering van het boek Centrale Bibliotheek 400 jaar zijn € 32.000 aan overige kosten ten laste gebracht. Voor nagekomen lasten (€ 167.000) zijn de belangrijkste overschrijdingen: afrekening leenrecht (€ 66.000), een nagekomen nota voor werkzaamheden in de Centrale Bibliotheek (€ 20.000), een btw-correctie over 2022 (€ 43.000), servicekosten (€ 18.000), een huurindexatie voor de locatie Zuidplein € 5.000) en een eindafrekening voor de WGA-verzekering.

In vergelijking met 2022 (€ 111.748)

Bij Algemene externe communicatie zijn het de kosten voor IFLA 2023 (€ 61.000 meer dan in 2022) en de contentstrategie (€ 30.000) die het verschil maken. Bij de Overige kosten zijn de kosten voor het jubileumboek minder dan in 2022. In de nagekomen lasten zorgen de eerder gemelde posten leenrecht (€ 66.000), de nagekomen nota voor werkzaamheden in de Centrale bibliotheek (€ 20.000) en de btw-correctie (€ 43.000) voor een significant verschil.

Totale lasten

	Realisatie 2023 / €	Begroting 2023 / €	Realisatie 2022 / €
	25.236.794	24.392.692	24.679.315
Financiële baten			
Rentebaten spaarrekeningen en overig	183	-	221
	183	-	221
Financiële lasten			
Bankkosten en rente	32.667	68.675	60.687
Overige kosten betalingsverkeer	-	-	-
	32.667	68.675	60.687
Saldo financiële baten en lasten	-32.484	-68.675	-60.466

De hier gerapporteerde rentebaten zijn onderdeel van incassotrajecten op niet ingeleverde of beschadigde media. Er wordt er geen creditrente ontvangen op de banktegoeden. Voor de bankkosten en rente in 2023 geldt dat er geen sprake meer was van negatieve rente op het positief saldo bij de bank. Dit verklaart het verschil met de begroting en de realisatie uit 2022.

Totaal exploitatieresultaat	1.732.567	-80.000	-534.039
------------------------------------	------------------	----------------	-----------------

Bestemming van het exploitatieresultaat

Het exploitatieresultaat 2023 bedraagt positief € 1.732.567. Voorstel is om dit bedrag ten gunste te brengen van de bestemmingsreserve voor vervangingsinvesteringen.

Resultaatbestemming

	Realisatie 2023 / €	Begroting 2023 / €	Realisatie 2022 / €
Dotatie reserve vervangingsinvestering	1.732.567	80.000	-
Algemene reserve	-	-	-534.039

WNT-verantwoording 2023 Stichting Bibliotheek Rotterdam

De WNT is van toepassing op Bibliotheek Rotterdam. Het voor Bibliotheek Rotterdam toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2023 € 223.000 (Algemene bezoldigingsmaximum).

De binnen onze organisatie geïdentificeerde leidinggevende topfunctionarissen met een dienstbetrekking hebben geen dienstbetrekking bij een of meerdere WNT-plichtige instelling(en) als leidinggevende topfunctionaris (die zijn aangegaan met ingang van 1 januari 2023).

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2023

Bedragen x € 1	Dr. Th.C.M. Kemperman	A. Vlaanderen
Functiegegevens	Directeur/bestuurder	Directeur/bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01 – 30/09	01/10 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	101.246	32.074
Beloningen betaalbaar op termijn	4.387	4.387
Subtotaal	105.633	36.461
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	166.792	56.208
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.
Bezoldiging	105.633	36.461
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2022

Bedragen x € 1	Dr. Th.C.M. Kemperman	A. Vlaanderen
Functiegegevens	Directeur/bestuurder	-
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 – 31/12	-
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	-
Dienstbetrekking?	ja	-
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	140.984	-
Beloningen betaalbaar op termijn	15.926	-
Subtotaal	156.910	-
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	216.000	-
Bezoldiging	156.910	-

1b Toezichthoudende topfunctionarissen

Gegevens 2023

Bedragen x € 1	J.A. Kamps	A.M. Crince le Roy	A.M. Crince le Roy	J.S.M. Savenije	K. Raaijmakers	L.D.M. Tanis	R. Fens	N. Barquioua	A.C.J. Schellekens	A.N. Middelkoop
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functie- vervulling in 2023	01/01 -31/08	01/01 -31/08	01/09 -31/12	01/01 -30/06	01/01 -31/12	01/01 -31/12	01/01 -30/06	01/01 -31/12	01/06 -31/12	01/06 -31/12
Bezoldiging										
Bezoldiging	2.333	1.250	1.750	-	2.500	2.500	1.250	2.500	1.458	1.458
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	22.300	14.846	11.180	11.058	22.300	22.300	11.058	22.300	13.074	13.074
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvan- gen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	2.333	1.250	1.750	-	2.500	2.500	1.250	2.500	1.458	1.458
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vorde- ring wegens onverschul- digde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2022

Bedragen x € 1	J.A. Kamps	A.M. Crince le Roy	J.S.M. Savenije	K. Raaijmakers	L.D.M. Tanis	R. Fens	N. Barquioua	A.C.J. Schellekens	A.N. Middelkoop	
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid	-	-	
Aanvang en einde functie- vervulling in 2022	01/01 -31/12	01/01 -31/12	01/01 -31/12	01/01 -31/12	01/01 -31/12	01/01 -31/12	01/01 -31/12	N.A.	N.A.	
Bezoldiging										
Bezoldiging	3.500	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	-	-	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	32.400	21.600	21.600	21.600	21.600	21.600	21.600	-	-	

Overzicht verbonden partijen

Beslissende zeggenschap

Er is geen sprake van verbonden partijen.

Goedkeuring bestuur en Raad van Toezicht

De jaarrekening is besproken en goedgekeurd in de vergadering van de Raad van Toezicht van 26 maart 2024.

Voor akkoord:

Was getekend
Mevrouw A. Vlaanderen
Directeur-bestuurder

Was getekend
Mevrouw A.M. Crince le Roy
Voorzitter Raad van Toezicht

Leden van de Raad van Toezicht

Was getekend
Mevrouw K. Raaijmakers

Was getekend
De heer A.C.J. Schellekens

Was getekend
Mevrouw A.N. Middelkoop

Was getekend
Mevrouw N. Barquioua

Was getekend
Mevrouw L.D.M. Tanis

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur en de Raad van Toezicht van Stichting Bibliotheek Rotterdam

A. Verklaring over de in het rapport opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Stichting Bibliotheek Rotterdam te Rotterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Bibliotheek Rotterdam per 31 december 2023 en van het resultaat over 2023, in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2023;
2. de staat van baten en lasten over 2023;
3. en de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol WNT 2023 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Bibliotheek Rotterdam zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten

(ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 onderdelen n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het rapport opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het verslag van de Raad van Toezicht;
- het bestuursverslag;
- de overige gegevens;
- bijlagen.

Op grond van onze werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze controlewerkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de RJ Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de Raad van Toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven en de WNT. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk

acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden en het controleprotocol WNT 2023, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze

controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Eindhoven, 31 maart 2024
Govers Accountants/Adviseurs

was getekend
drs. W.A.J. de Wijs RA RC

Assurancekenmerk: 2024CA060

Bijlage 1

Prestatieafspraken met de gemeente

Voor de beleidsperiode tot en met 2024 is met de gemeente Rotterdam een afspraak gemaakt over een set van tien indicatoren. Hiervan zijn er afrekenbaar. Onderstaand een overzicht van de indicatoren, onderverdeeld naar afrekenbaar en niet-afrekenbaar met een verklaring van de afwijkingen.

KPI's Bibliotheek Rotterdam 2023	Afrekenbaar	JP 2023	Real. Q4 2023 (cum.)
Aantal bezoeken aan vestigingen	N	2.825.000	2.411.114
Aantal leerlingen dat via onderwijsinstellingen en voorschools wordt bereikt	J	38.000	37.395
Bezoeken aan de Website van de bibliotheek	N	430.000	513.563
Aantal deelnemers aan activiteiten per jaar	J	102.000	101.723
Percentage babies 0-2 jaar dat per jaar via Boekstart lid wordt	N	45%	36%
Ontwikkeling ledenaantallen per jaar	N	97.703	100.967
Bereikbaarheid/toegankelijkheid			
Aantal locaties in de stad	N	22	21
Aantal openingsuren per week	J	990	1.118
Ontwikkeling na nulmeting van de verhouding tussen digitale en fysieke uitleningen	N	4%	8,3%
Samenwerkingen / ondernemerschap			
Aantal nieuwe langdurige samenwerkingen vanuit de missielijnen na inventarisatie in 2020	N	15	17
3rd place			
Aantal studie- werk- en leesplekken in de locaties van de bibliotheek	N	1.800	2.016
Waardering			
Algemene tevredenheid bezoekers en leden over de dienstverlening	N	NPS 50%	40%
Actualiteit en relevantie van de collectie		2,0	3,2
Erfgoed			
Positief oordeel auditcommissie beheer erfgoedcollectie	J	ok	JA

* Audit vindt eens per vier jaar plaats.

Toelichting KPI's

Aantal bezoeken aan vestigingen en ontwikkelingen ledenaantallen per jaar

De bezoekersstromen en de groei in ledenaantallen zijn nog niet volledig hersteld naar pre-corona niveaus.

Aantal leerlingen dat via onderwijsinstellingen en voorschools wordt bereikt

In het schooljaar 2022/2023 is veel energie gestoken in relatie-management met bestaande en potentiële scholen. Het bereik is toegenomen, echter de vruchten van de nieuwe contracten zijn nog niet zichtbaar in dit kalenderjaar.

Algemene tevredenheid van de bezoekers over de dienstverlening

Vergeleken met vorig jaar is er een daling in het aandeel klanten die uitgesproken enthousiast zijn over de bibliotheek. Dit komt voornamelijk doordat vaker een 7 of 8 is gegeven in plaats van een 10. In 2023 geven klanten de bibliotheek gemiddeld een 8,32.

Bijlage 2

Gegevens over de rechtspersoon

Raad van Toezicht

In 2023 bestond de RvT uit de volgende personen:

Naam	Functie	Aantreden	Afloop 1e periode	Afloop 2e periode
Annemijn Crince Le Roy-van Munster van Heuven	Diverse bestuursfuncties	25-4-2018	25-8-2022	25-8-2026
Karina Raaijmakers	Lid Raad van Bestuur Nederlandse Zorgautoriteit	1-1-2021	31-12-2024	31-12-2028
Lisette Tanis	Manager/Adviseur/ Coach DE-R	1-1-2021	31-12-2024	31-12-2028
Nadia Barquioua	Directeur Sociaal Domein Gemeente Gouda	15-3-2022	14-3-2026	14-3-2030
Diane Middelkoop	Voorzitter College van Bestuur PCBO Rotterdam-Zuid	13-06-2023	12-06-2027	12-06-2031
Arthur Schellekens	Directeur-bestuurder Patiëntenfederatie Nederland	13-06-2023	12-06-2027	12-06-2031

Directeur-bestuurder(s)

Mevr. A. Vlaanderen

Algemene gegevens

Statutaire naam: Stichting Bibliotheek Rotterdam

Postadres: Hoogstraat 110

Postcode/ plaats: 3011 PV Rotterdam

Telefoon: 010 – 281 61 55

E-mail: directiesecretariaat@bibliotheek.rotterdam.nl

Internetsite: www.bibliotheek.rotterdam.nl

Contactpersonen: drs. R.A. Syal - Soekhoe (Manager F&C)

Telefoon: 010 – 281 62 90

E-mail: rsyal@bibliotheek.rotterdam.nl